

RAPORT METODOLOGICZNY

ZBADANIE WYBRANYCH INICJATYW ZREALIZOWANYCH W RAMACH POLSKIEJ WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ UDZIELANEJ ZA POŚREDNICTWEM MSZ RP W LATACH 2011-2013 W RAMACH PROGRAMU STYPENDIALNEGO SPECJALISTYCZNYCH STUDIÓW WSCHODNICH STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO ORAZ PROJEKTÓW WSPIERAJĄCYCH ROZWÓJ MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W GRUZJI I NA UKRAINIE, A TAKŻE WYKONANIA PRZEZ BIAŁORUSKIE RADIO RACJA UMOWY KOPRODUKCYJNEJ NA ROK 2013.

Konsorcjum:

EGO – Evaluation for Government Organizations s.c.

Fundacja IDEA Rozwoju

Warszawa 2014

Spis treści

Spis treści.....	2
I. Wprowadzenie i kontekst badawczy.....	3
II. Identyfikacja obszaru badawczego i uszczegółowienie pytań badawczych.....	5
Program stypendialny	5
Gruzja	6
Ukraina	7
Białoruskie Radio Racja	8
III. Sposoby zbierania danych, proponowane metody, techniki badawcze	9
3.1. Komponent I: Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	17
3.2. Komponent II: Projekty zrealizowane w latach 2011, 2012 i 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) w Gruzji	18
3.3. Komponent III: Projekty zrealizowane w latach 2011, 2012 i 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) na Ukrainie	19
3.4. Komponent IV: Zbadanie działań nadającego z Polski Białoruskiego Radio Racja (BRR).	20
IV. ORGANIZACJA PRACY BADAWCZEJ - HARMONOGRAM.....	21
V. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM Z POZYSKANIEM INFORMACJI NIEZBĘDNYCH DO WYKONANIA WSZYSTKICH ELEMENTÓW BADANIA.....	23
VI. PROPONOWANA STRUKTURA RAPORTU KOŃCOWEGO	24
VII. ZAŁĄCZNIKI – NARZĘDZIA BADAWCZE	26
7.1. Program stypendialny	26
7.2. Gruzja/Ukraina	42

I. Wprowadzenie i kontekst badawczy

Ogólne informacje dot. badania

Badanie zatytułowane *Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 (...)*; znak: BDG.741.11.2014 realizowane jest na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w kontekście polskiej współpracy rozwojowej, definiowanej zgodnie z **art. 2 ustawy o współpracy rozwojowej z 16 września 2011 r.**, udzielanej za pośrednictwem tej instytucji w celu zwiększania potencjału społeczno-gospodarczego krajów partnerskich oraz wspierania w nich procesów demokratyzacji. Obowiązek prowadzenia badań w zakresie skuteczności realizacji celów współpracy rozwojowej oraz związana z tym konieczność przeprowadzenia ewaluacji projektów przez MSZ wynika z ww. ustawy. Wykonawcą badania jest konsorcjum złożone z dwóch podmiotów: Fundacja IDEA Rozwoju oraz firmy badawczej EGO – Evaluation for Government Organizations s.c..

Realizacja badania ma przede wszystkim przyczynić się do **identyfikacji głównych czynników mających wpływ na efektywność projektów** realizowanych w ramach współpracy rozwojowej oraz stanowić **zbiór wniosków i rekomendacji dla planowania rocznego i programowania wieloletniego polskiej pomocy**.

Głównym użytkownikiem badania będzie Departament Współpracy Rozwojowej MSZ, jednakże jego wyniki tj. wnioski i rekomendacje zostaną przedstawione również innym zainteresowanym departamentom Ministerstwa oraz instytucjom i organizacjom zaangażowanym w polską współpracę rozwojową.

Zamawiający oczekuje, że w rezultacie przeprowadzenia badania zostaną sformułowane **wnioski i rekomendacje**, które:

- pozwolą na **zwiększenie oddziaływania polskiej pomocy**, tj. zwiększą wpływ realizowanych projektów na sytuację beneficjentów;
- **wzmocnią pozytywny wizerunek Polski** jako kraju aktywnego w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju na świecie;
- będą **wsparciem dla procesów podejmowania decyzji** w kwestiach związanych ze współpracą rozwojową finansowaną ze środków znajdujących się w dyspozycji MSZ.

Wypracowane rekomendacje muszą odnosić się do **przyszłych programów i projektów**, realizowanych w ramach Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej na lata 2012 – 2015 oraz nowej perspektywy wieloletniej.

Przedmiotem badania ewaluacyjnego są wybrane inicjatywy rozwojowe zrealizowane w ramach czterech komponentów polskiej współpracy rozwojowej **w latach 2011 – 2013**, tj.:

- **Komponent 1**, w ramach którego zostanie przeprowadzone badanie projektu „**Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego**” pod kątem rezultatów i efektów działań zrealizowanych w 2013r. oraz jego

wpływu/oddziaływania na sytuację beneficjentów, tj. studentów z krajów Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Środkowej;

- **Komponent 2**, w ramach którego zbadane zostaną projekty zrealizowane w latach 2011 - 2013 w obszarze **mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) w Gruzji** pod kątem wpływu polskiej pomocy na rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w tym kraju;
- **Komponent 3**, w ramach którego zbadane zostaną projekty zrealizowane w latach 2011 - 2013 w obszarze **mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) na Ukrainie** pod kątem wpływu polskiej pomocy na rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w tym kraju w kontekście zwiększania szans na zatrudnienie;
- **Komponent 4**, w ramach którego zbadane zostanie **wykonanie przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej z MSZ na 2013 r.**

Cały proces ewaluacji ma zostać przeprowadzony w oparciu o pięć głównych **kryteriów**:

- **Trafność**, tj. **odniesienie do rzeczywistych potrzeb/ kluczowych problemów** beneficjentów, zidentyfikowanych we wnioskach projektowych;
- **Trwałość**, tj. **wymierne oddziaływanie rezultatów** projektu na grupę docelową po formalnym zakończeniu projektu;
- **Efektywność**, tj. **uzasadnienie nakładów** poniesionych ze środków współpracy rozwojowej w uzyskanych wynikach i rezultatach;
- **Skuteczność**, tj. **stopień zrealizowania celów** polskiej współpracy rozwojowej;
- **Użyteczność**, tj. **wykorzystanie efektów** (planowanych i nieplanowanych) wywołanych prowadzoną interwencją.

Wymienione powyżej kryteria znalazły odzwierciedlenie w sformułowanych przez Zamawiającego **problemach do ewaluacji i pytaniach badawczych**. Zgodnie z wymogami stawianymi przez Zamawiającego postawione pytania badawcze znajdują zaś odzwierciedlenie w podsumowaniu i rekomendacjach w raporcie końcowym z badania ewaluacyjnego.

Wprowadzenie: podejście do ewaluacji

Realizując badanie ewaluacyjne będziemy stosować się do zasad i standardów wypracowanych przez OECD - DAC (Development Assistance Committee) - NETWORK ON DEVELOPMENT EVALUATION¹. Część z poniżej przedstawiony zasad będzie wdrożona w trakcie realizacji badania, część będzie elementem współpracy z Zamawiającym, a niektóre z przedstawionych standardów leżą już w gestii samego Ministerstwa:

1. Główny przekaz
  - a. Proces ewaluacji musi być **bezstronny i niezależny** zarówno od procesu kształtowania polityki pomocowej, jak i od organów zarządzających pomocą;
  - b. Proces ewaluacji musi być **możliwie otwarty**, a jego rezultaty udostępnione publicznie;
  - c. Aby ewaluacja miała sens i przyniosła oczekiwane rezultaty – musi być użyteczna, **wnioski i rekomendacje** wypracowane w trakcie procesu ewaluacji **muszą być**

---

¹ *Evaluating Development Co-operation: Summary of key norms and standards*, OECD
<http://www.oecd.org/development/evaluation/dcdndep/41612905.pdf>

- wdrażane.** Dostarczanie informacji zwrotnej wszystkim podmiotom zaangażowanym we współpracy rozwojową jest kluczowym elementem budowania dobrych praktyk;
- d. Ważne jest także **partnerstwo** ewaluatorów zarówno z beneficjentami pomocy, jak i z jej dostarczycielami. Jest to ważny element rozwoju instytucjonalnego beneficjentów, poprawia koordynację pomocy i może pozytywnie wpływać na zmniejszanie obciążeń biurokratycznych po stronie jej odbiorców;
2. Cel ewaluacji
    - a. Musi być sformułowany i jasno zakomunikowany wszystkim zainteresowanym stronom. Jest nim wsparcie procesu doskonalenia polityki pomocowej. Rzetelna ocena porażek i sukcesów programów pomocowych służy stopniowemu ulepszeniu samych programów i powstałych w ich ramach projektów;
    - b. Drugim, pochodnym celem ewaluacji jest możliwość praktycznego wcielenia w życie zasady rozliczalności (*accountability*)– jednej z głównych zasad dobrego rządzenia.
  3. Użyteczność ewaluacji
    - a. Ewaluacja spełnia swoją rolę wtedy, gdy jest odbierana jako działalność potrzebna i użyteczna, a jej wyniki są zaprezentowane w sposób klarowny i logiczny. Powinny one w pełni odzwierciedlać różne interesy i odpowiadać na potrzeby wszystkich stron zaangażowanych we współpracę rozwojową. Łatwość dotarcia do wniosków jest także niezbędnym elementem użyteczności procesu ewaluacji.
    - b. Ewaluacja musi zostać przeprowadzona w odpowiednim czasie tak, aby jej wyniki były gotowe w momencie, gdy podejmowane są ważne decyzje.
  4. Partycypatywność procesu ewaluacji
    - a. Oznacza uwzględnienie zarówno potrzeb informacyjnych, jak i poglądów na efektywne działanie wszystkich stron współpracy rozwojowej – donorów i odbiorców. Zasada bezstronności i niezależności ewaluacji musi mieć zastosowanie zarówno w odniesieniu do donorów, jak i odbiorców. Partycypatywność i bezstronność podnoszą jakość ewaluacji.
    - b. Angażowanie wszystkich zainteresowanych stron stwarza możliwość nauki przez działanie i jako takie podnosi umiejętności współpracowników z krajów-odbiorców pomocy, przez co staje się częścią udzielanego im wsparcia.

II. Identyfikacja obszaru badawczego i uszczegółowienie pytań badawczych

Program stypendialny

W ramach badania udzielone zostaną odpowiedzi na następujące pytania badawcze wskazane przez Zamawiającego w SOPZ:

1. Czy /w jaki sposób identyfikowane były potrzeby edukacyjne studentów, uczestniczących w Programie (w tym ich średnio- i długoterminowe plany zawodowe)?
2. Czy /które w szczególności /w jakim stopniu zrealizowane działania odpowiadają tym potrzebom?
3. W oparciu o jakie kryteria odbywało się włączanie stypendystów do (wszystkich) poszczególnych działań projektu?
4. Jakie działania /dlaczego w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju zawodowego studentów? Jak to zostało zmierzone?
5. Czy /w jaki sposób utrzymywane są kontakty z absolwentami Programu stypendialnego po zakończeniu działań projektu? Czy badane są losy tych absolwentów?
6. Czy /w jaki sposób /które w najwyższym stopniu kwalifikacje zdobyte podczas Programu stypendialnego mają wpływ na losy absolwentów?
7. Jakie działania w najwyższym stopniu /dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Zamawiający uznał jednocześnie, że w ramach dodatkowych pytań badawczych zaproponowanych przez Wykonawcę wskazane jest w trakcie badania uzyskanie odpowiedzi na pytanie:

8. Jakie efekty naukowe przyniósł Program stypendialny?

Przyjmując tym samym uzasadnienie przedstawione przez Wykonawcę, że badanie wyników naukowych osiągniętych przez stypendystów (wyniki egzaminów, udział w konferencjach, publikacje) daje obraz stopnia wykorzystania przez stypendystów możliwości edukacyjnych i rozwoju naukowego stwarzanego przez Program, a w konsekwencji pozwala ocenić efektywność wsparcia w ramach Programu stypendialnego. Dodatkowo w ramach pytania poddane zostaną również analizie efekty programu stypendialnego w kontekście kontynuacji nauki/ udziału w projektach badawczych i nawiązania współpracy już po zakończeniu programu stypendialnego.

Gruzja

W ramach badania udzielone zostaną odpowiedzi na następujące pytania badawcze wskazane przez Zamawiającego w SOPZ:

1. Czy /w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj., do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy /w jakich aspektach ich efekty były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów?
2. Czy /w jaki sposób kompetencje nabyte /rozwinęte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i /lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?
3. Czy w kraju beneficjentów zostały zapewnione środki na utrzymanie inicjatyw rozpoczętych lub rozwijanych w ramach polskiej pomocy?
4. Jakie rodzaje działań /dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji /organizacji partnerskich?
5. Czy polskie interwencje uwzględniały działania projektowe wspierane przez innych donatorów?
6. Jakie działania projektowe w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Zamawiający uznał jednocześnie, że w ramach dodatkowych pytań badawczych zaproponowanych przez Wykonawcę wskazane jest w trakcie badania uzyskanie odpowiedzi na dwa pytania:

7. Jakie zmiany we współpracy rozwojowej adresowanej dla gruzińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?

Przyjmując tym samym uzasadnienie przedstawione przez Wykonawcę, że podpisanie Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską w istotny sposób wpływa na uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej w krajach będących jej sygnatariuszami. Ważnym jest, aby polska współpraca rozwojowa uwzględniała szanse i ewentualne ryzyka wynikające z tych zmian. Istotnym elementem jest również koordynacja działań Rządu RP z inicjatywami innych podmiotów, podejmowanymi w związku z zawarciem Umowy Stowarzyszeniowej. Wprowadzenie niniejszego pytania badawczego pomoże ocenić adekwatność rekomendacji ewaluacyjnych dotyczących rocznego oraz wieloletniego planowania polskiej pomocy rozwojowej. Przyczyni się również do realizacji długofalowego celu zamówienia, tj. podniesienia jakości polskiej polityki zagranicznej.

8. Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowanie są do problemów i potrzeb grup docelowych?

Przyjmując tym samym uzasadnienie przedstawione przez Wykonawcę, że proponowane pytanie dodatkowe ma na celu wzmocnienie formatywnej funkcji niniejszej ewaluacji, tj. potencjału jej praktycznego wykorzystania. Walidacja rekomendacji (wypracowanych w trakcie niniejszego badania) zwiększy prawdopodobieństwo ich skutecznego wdrożenia w ramach następnych działań w obszarze polskiej współpracy rozwojowej. Uzyskanie odpowiedzi na to pytanie pozwoli także usprawnić tworzenie przyszłych planów pomocy zagranicznej.

Ukraina

W ramach badania udzielone zostaną odpowiedzi na następujące pytania badawcze wskazane przez Zamawiającego w SOPZ:

1. Czy/ i w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj. do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy i w jakich aspektach były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów
2. Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinięte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?
3. Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?
4. Czy polskie interwencje uwzględniały działania wspierane przez innych donatorów?
5. Jakie działania w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Zamawiający uznał jednocześnie, że w ramach dodatkowych pytań badawczych zaproponowanych przez Wykonawcę wskazane jest w trakcie badania uzyskanie odpowiedzi na dwa pytania:

6. Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?

Przyjmując tym samym uzasadnienie przedstawione przez Wykonawcę, że podpisanie Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską w istotny sposób wpływa na uwarunkowania prowadzenia

działalności gospodarczej w krajach będących jej sygnatariuszami. Ważnym jest, aby polska współpraca rozwojowa uwzględniała szanse i ewentualne ryzyka wynikające z tych zmian. Istotnym elementem jest również koordynacja działań Rządu RP z inicjatywami innych podmiotów, podejmowanymi w związku z zawarciem Umowy Stowarzyszeniowej. Wprowadzenie niniejszego pytania badawczego pomoże ocenić adekwatność rekomendacji ewaluacyjnych dotyczących rocznego oraz wieloletniego planowania polskiej pomocy rozwojowej. Przyczyni się również do realizacji długofalowego celu zamówienia, tj. podniesienia jakości polskiej polityki zagranicznej

7. Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowanie są do problemów i potrzeb grup docelowych?

Przyjmując tym samym uzasadnienie przedstawione przez Wykonawcę, że proponowane pytanie dodatkowe ma na celu wzmocnienie formatywnej funkcji niniejszej ewaluacji, tj. potencjału jej praktycznego wykorzystania. Walidacja rekomendacji zwiększy prawdopodobieństwo ich skutecznego wdrożenia w ramach następnych działań w obszarze polskiej współpracy rozwojowej. Uzyskanie odpowiedzi na to pytanie pomoże także usprawnić tworzenie przyszłych planów pomocy zagranicznej.

Białoruskie Radio Racja

W ramach badania udzielone zostaną odpowiedzi na następujące pytania badawcze wskazane przez Zamawiającego w SOPZ:

1. Czy /w jakim stopniu /jak to jest mierzone realizowane działania przyczyniły się do zwiększeniu dostępu grup docelowych do niezależnej informacji?
2. Czy /w jaki sposób identyfikowane były inne niż wskazane w p. 6.2.4.1. potrzeby grup docelowych realizowane w ramach umowy koprodukcyjnej?
3. Czy /w jaki sposób /które najbardziej działania zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej służą rozwojowi inicjatyw lokalnych społeczności?
4. Jakie działania /dlaczego zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej w najwyższym stopniu sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Ponadto zestaw obligatoryjnych pytań badawczych został uzupełniony o dodatkowe pytanie.

Drugim dodatkowym pytaniem, bardzo ważnym z punktu widzenia obiektywnej oceny działalności BRR jest ocena trudnego otoczenia, w którym funkcjonuje stacja.

5. Jakie są kluczowe ograniczenia i wyzwania o charakterze politycznym, społecznym i organizacyjnym, które wpływają na skuteczność działań komunikacyjnych prowadzonych przez Białoruskie Radio Racja w ramach umowy koprodukcyjnej?

Naszym zdaniem Identyfikacja i analiza ograniczeń i potencjalnych wyzwań pozwoli na lepsze dostosowanie działań BRR do zmieniających się :

1.) uwarunkowań zewnętrznych takich jak: a) aspekty polityczne prowadzenia działalności medialnej (czyli nastawienie władz białoruskich, kontekst prawny), b.) aspekty społeczne (specyfika, potrzeby i ograniczenia słuchaczy), c.) aspekty techniczne (np. poziom penetracji Internetu na terytorium Białorusi – niesie za sobą coraz większe możliwości wykorzystania nowych narzędzi komunikacji),

2.) uwarunkowań organizacyjnych związanych z zarządzaniem stacją radiową, koordynacją sieci dziennikarzy, nowym wyposażeniem.

Odpowiedź na to pytanie może być niezwykle istotna dla sformułowania rekomendacji dla przyszłych projektów medialnych realizowanych w ramach polskiej pomocy rozwojowej na terytorium Białorusi. Pozwoli przeanalizować możliwości zwiększenia terytorialnego oddziaływania treści prezentowanych przez Radio np. poprzez dobór optymalnych kanałów komunikacji.

III. Sposoby zbierania danych, proponowane metody, techniki badawcze

Opis organizacji działań wynikających z przyjętej metodologii

Mając na uwadze wymagania określone w SIWZ oraz generalny cel jakim jest przeprowadzenie rzetelnego badania Wykonawca założył realizację projektu z wykorzystaniem wielu metod i technik badawczych. Dzięki temu zostanie zapewnione tzw. triangulacja metod i technik, zarówno w obszarze zbierania danych, jak i ich analizy i formułowania wniosków. Triangulacja to zwielokrotnienie metod, technik oraz źródeł danych (dwóch lub większej liczby) prowadzące do skonfrontowania otrzymanych informacji i w dalszym kroku, do ich posumowania. Można mówić o jej zastosowaniu również w sytuacji przyjęcia założenia wielokrotnej analizy danego tematu przez kilku członków zespołu badawczego. Dzięki triangulacji zmniejszają się błędy pomiaru i podnosi jakość całego badania. Wyniki stają się tym samym bardziej wiarygodne.²

Poniżej przedstawiamy opis organizacji wszystkich działań wynikający z przyjętej metodologii.

Badanie Gabinetowe (*Desk Research*)

To jedna z podstawowych metod badań jakościowych służąca zebraniu i analizie danych dotyczących wybranego problemu bez konieczności podejmowania pracy „w terenie”. Choć mogą to być również badania właściwe, często desk research traktowany jest jako wprowadzenie i uzupełnienie dla pozostałej realizacji projektu. Po zakończeniu tej fazy badania sporządzany zostanie wewnętrzny raport zawierający wskazówki odnośnie do dalszych działań w ramach projektu oraz wnioski podsumowujące.

Badanie gabinetowe przeprowadzone w przedmiotowym projekcie oprze się o następujące trzy grupy materiałów:

1. Dokumenty (wnioski projektowe, dane z monitoringu, sprawozdania itp. udostępnione przez Zamawiającego i projektodawców);
2. Materiały medialne dotyczące zrealizowanych projektów;

---

² Por. M. Jasiński, M. Kowalski, *Fatszywa sprzeczność. Metodologia jakościowa czy ilościowa?*, [w:] A. Haber (red.), *Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2007r.

3. Produkty powstałe w wyniku realizacji projektów: strony www, broszury, publikacje, materiały pokonferencyjne, podręczniki itp. W przypadku BRR podejmiemy próbę identyfikacji cytowań radia przez inne media przy użyciu programu Devon Agent.

Wszystkie materiały przed włączeniem do badań zostaną poddane krytycznemu sprawdzeniu pod kątem ich trafności względem celów badania, a także rzetelności, wiarygodności i aktualności (w razie potrzeby część z nich będzie weryfikowana empirycznie).

Podsumowując zastosowanie metody *desk research* pozwoli na spojrzenie na problem z wielu perspektyw ze względu na korzystanie z różnych źródeł danych, a także umożliwi lepsze zaplanowanie dalszych działań dzięki rozpoznaniu obszaru badawczego.

IDI (*Individual In-Depth Interview*) – indywidualny wywiad pogłębiony

Dobór respondentów będzie miał charakter celowy, co wynika z jakościowego charakteru wywiadów indywidualnych. Dobór osób zostanie przygotowany w oparciu o rekomendacje przedstawione przez Zamawiającego.

Zostaną przeprowadzone wywiady z osobami reprezentującymi każdą spośród wskazanych kategorii interesariuszy: projektodawcami, koordynatorami, beneficjentami, innymi osobami związanymi z realizacją projektów. W zakresie realizacji IDI zostanie przeprowadzonych:

a) co najmniej 15 wywiadów pogłębionych w ramach ewaluacji programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW, w tym z projektodawcą, koordynatorem, przedstawicielami władz uczelni zaangażowanymi w realizację projektu, beneficjentami;

b) co najmniej 5 wywiadów pogłębionych w ramach każdego z co najmniej 5 projektów zostanie przeprowadzonych w Gruzji z osobami reprezentującymi w każdym z projektów każdą spośród wskazanych kategorii interesariuszy, tj. projektodawców, koordynatorów, beneficjentów oraz innych osób związanych z realizacją projektów na miejscu. Dodatkowo Wykonawca planuje przeprowadzenie wywiadów indywidualnych z pozostałymi 9 projektodawcami/koordynatorami po stronie polskiej oraz 9 koordynatorami po stronie gruzińskiej. Dodatkowe wywiady, wykraczające poza minimum wskazane przez Zamawiającego, zostaną przeprowadzone bądź osobiście, bądź telefonicznie.

c) co najmniej 5 wywiadów pogłębionych w ramach każdego z co najmniej 6 projektów zostanie przeprowadzonych na Ukrainie z osobami reprezentującymi w każdym z projektów każdą spośród wskazanych kategorii interesariuszy, tj. projektodawców, koordynatorów, beneficjentów oraz innych osób związanych z realizacją projektów na miejscu. Dodatkowo Wykonawca planuje przeprowadzenie wywiadów indywidualnych z pozostałymi 9 projektodawcami/koordynatorami po stronie polskiej oraz 9 koordynatorami po stronie ukraińskiej. Dodatkowe wywiady, wykraczające poza minimum wskazane przez Zamawiającego, zostaną przeprowadzone bądź osobiście, bądź telefonicznie

d) co najmniej 5 wywiadów pogłębionych zostanie przeprowadzonych w trakcie ewaluacji działalności BRR, w tym z projektodawcą, koordynatorem, beneficjentami (słuchaczami) oraz innymi osobami związanymi z realizacją przedsięwzięcia. Najprawdopodobniej liczba wywiadów znacznie przekroczy wskazane minimum, ponieważ specyfika badania wymaga podejścia jakościowego w ocenie przedmiotu zamówienia.

Celem wywiadów będzie poznanie perspektywy uczestników projektów oraz uzyskanie tzw. "nasyceń teoretycznych"³. Realizacja rzeczonych celów zostanie zapewniona poprzez zróżnicowanie grup, z którymi prowadzone będą wywiady, oraz przeprowadzenie odpowiedniej liczby wywiadów.

W trakcie realizacji zostaną zastosowane procedury kontroli jakości mające na celu zapewnienie komfortowych warunków badania, poprzez:

- realizację wywiadów w warunków zapewniających respondentowi anonimowość (brak obecności osób trzecich);
- dostosowanie miejsca i terminu realizacji wywiadów do preferencji respondentów.

Scenariusze wywiadów poddane zostaną pilotażowi. W każdej z grup przewidzianych do objęcia tą metodą badawczą zrealizowany zostanie (telefoniczny/osobisty) wywiad poprzedzający właściwą realizację badania.

SCENARIUSZ WYWIADU INDYWIDUALNEGO (DLA KAŻDEGO Z KOMPONENTÓW BADANIA OSOBNO ORAZ W ZRÓŻNICOWANIU NA OSOBĘ RESPONDENTA) ZOSTAŁ PRZEDSTAWIONY W ZAŁĄCZENIU

Wykonawca zastrzega, że scenariusz ten ma charakter wstępny. Jego doprecyzowanie nastąpi w oparciu o analizę dokumentacji projektowej oraz może ulec zmodyfikowaniu po przeprowadzeniu pierwszych wywiadów z każdą z grup respondentów.

CAWI (*Computer Assisted Web Interview*) – ankieta internetowa, przeprowadzana za pomocą sieci internetowej, wypełniania bezpośrednio przez respondenta

Jest jedną z najczęściej stosowanych sposobów przeprowadzania badań ankietowych. Ten sposób przeprowadzenia działań umożliwia szybki dostęp do uzyskanych danych oraz możliwość szybkiej analizy. Kolejną zaletą jest brak ryzyka błędu popełnianego przez ankietera (w porównaniu do metody PAPI oraz CATI), a w przypadku zauważenia błędu w szablonie, już po stworzeniu ankiety łatwiej jest go skorygować niż w przypadku klasycznych ankiet papierowych.

W ramach przedmiotowego projektu badaniem CAWI zostaną objęci wszyscy uczestnicy badanych projektów dla których będzie możliwe uzyskanie adresu email.

W celu maksymalizacji odsetka zwrotu, podjęte zostaną dodatkowo następujące działania:

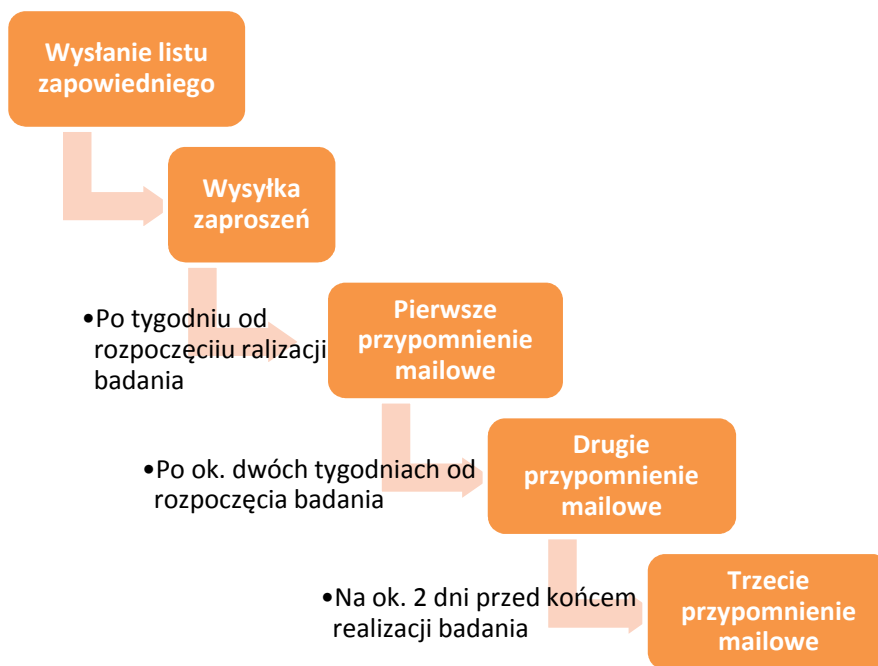
- wysyłka listu zapowiedniego od Zamawiającego,
- trzy tygodnie na realizację badania,
- w tym czasie co najmniej 2 tzw. „monity” – przypomnienia o badaniu wysłane drogą e-mail,
- uruchomienie helpdesku dla ankietowanych (telefon i adres e-mail).

Schemat realizacji badania CAWI przedstawiony został na poniższym schemacie

Schemat 4. Schemat realizacji badania CAWI.

---

³ Nasyceń teoretycznych oznacza sytuację, w której przestajemy uzyskiwać dodatkowe hipotezy (dotyczące procesów, opinii lub zjawiska), pomimo kontynuacji badania (w tym przypadku wywiadów indywidualnych) - ujmując rzecz prościej, "nasyceń teoretycznych" to sytuacja, w której dalsze badanie przestaje dostarczać nam dodatkowej wiedzy.

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja badania CAWI będzie także codziennie kontrolowana pod kątem liczby zrealizowanych ankiet, jak i zakresu wypełnienia kwestionariuszy. Na etapie analizy danych zostanie przeprowadzona analiza logiki kwestionariusza, pod kątem wyłapania odpowiedzi nielogicznych bądź sprzecznych.

W celu zapewnienia jak najlepszej jakości prowadzonych działań badanie CAWI zostanie poprzedzone pilotażem. Pilotaż będzie miał na celu weryfikację wybranych założeń scenariusza ankiety CAWI (długości, poprawności sformułowań, standaryzacji itp.).

KWESTIONARIUSZ ANKIETY CAWI (DLA KAŻDEGO Z KOMPONENTÓW BADANIA OSOBNO) ZOSTAŁ PRZEDSTAWIONY W ZAŁĄCZENIU

Wykonawca zastrzega, że kwestionariusz ten ma charakter wstępny. Jego doprecyzowanie nastąpi w oparciu o analizę dokumentacji projektowej oraz może ulec zmodyfikowaniu po przeprowadzeniu pilotażu.

W przypadku BRR specyfika CAWI będzie miała odmienną formę. Najprawdopodobniej przybierze formę ankiety samowypełniającej podwieszanej na stronę internetową radia (RACYJA.COM). Ankieta byłaby wypełniana przez słuchaczy Białoruskiego Radia Racja. Identyfikacja słuchaczy byłaby niemożliwa ze względów bezpieczeństwa. Scenariusz ankiety CAWI dla tego komponentu badania będzie możliwy do opracowania dopiero po przeprowadzeniu wywiadów z przedstawicielami radia.

Panel Ekspertów

Panel ekspertów to technika polegająca na zebraniu grupy ekspertów, którzy w toku dyskusji wypracowują wspólną opinię na określony temat. W ramach badania zostanie zorganizowany panel ekspertów mający na celu podsumowanie wyników projektów. W panelu weźmie udział co najmniej czterech specjalistów w dziedzinie polityki rozwojowej i współpracy rozwojowej.

W celu zminimalizowania ryzyka wpływu „silniejszych” uczestników panelu na pozostałych zostanie wprowadzona moderacja panelu przez jednego z członków zespołu badawczego. Dla zapewnienia

sprawnej realizacji techniki badawczej moderator poprowadzi dyskusję, wykorzystując dla jej strukturyzacji nowoczesne metody i aplikacje wspierające tego typu procesy. Po przeprowadzeniu dyskusji w panelu zostanie przygotowany wewnętrzny raport podsumowujący główne wnioski.

Analiza SWOT/TOWS

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania i analizy informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie analizy strategicznej.

Przeprowadzając technikę analityczną SWOT segregujemy posiadane informacje o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Informacje podzielone według opisanych kryteriów na cztery grupy, są następnie zapisywana w czterodzielnej macierzy strategicznej, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych a prawa – dwie kategorie czynników negatywnych.

W przedmiotowym projekcie analiza SWOT zostanie rozszerzona o analizę TOWS. Będzie to polegało na dwukierunkowym przeanalizowaniu badanego zjawiska. Będzie to sprowadzało się w praktyce do odpowiedzi na następujące pytania

- Czy dana mocna strona pozwoli nam wykorzystać daną szansę?
- Czy dana mocna strona pozwoli nam zniwelować dane zagrożenie?
- Czy dana słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?
- Czy dana słaba strona potęguje ryzyko związane z danym zagrożeniem?

Oraz:

- Czy dana szansa wzmacnia daną silną stronę?
- Czy dana szansa pozwala zniwelować daną słabość?
- Czy dane zagrożenie niweluje daną silną stronę?
- Czy dane zagrożenie uwypukla daną słabość?

Powyższe analizy zostaną przeprowadzone przez zespół badawczy dla każdego z komponentów badanej interwencji.

Studia przypadków

W ramach każdego studium wykonane zostaną następujące prace badawcze:

- analiza dokumentacji projektowej (w tym: wniosków projektowych, sprawozdań, danych monitoringowych, raportów ewaluacyjnych),
- wywiad indywidualny z koordynatorem projektu,

- wywiady indywidualne z osobami, które otrzymały wsparcie w ramach projektu

Zrealizowanych zostanie co najmniej 7 studiów przypadku (case study). Ze względu na jakościowy charakter badania, dobór projektów będzie miał charakter celowy. Przesłanką doboru jest wyłonienie projektów o różnej specyfice dlatego zostaną zrealizowane przynajmniej po dwa studia przypadku dla Projektu stypendialnego, Gruzji, Ukrainy. Studia przypadków zostaną wybrane przez Wykonawcę, a następnie uzgodnione z Zamawiającym i obejmą te działania, które mają szersze oddziaływanie od innych, w celu poszukiwania dobrych praktyk wartych skopiowania lub potencjalnych błędów, których należy unikać we współpracy rozwojowej. Każdy z tych studiów przypadku, wraz z krótkim komentarzem, będzie stanowił odrębną część raportu ewaluacyjnego. Dodatkowo, Wykonawca załączy (w formie załącznika) do raportu oddzielne pogłębione analizy co najmniej 4 z 7 studiów przypadków, po jednym dla każdego z komponentów wskazanych w punkcie 3.

W trakcie realizacji zostaną zastosowane procedury kontroli jakości mające na celu zapewnienie komfortowych warunków badania, poprzez:

- realizację przeprowadzanych w ramach studiów wywiadów w warunkach zapewniających respondentowi anonimowość (brak obecności osób trzecich);
- dostosowanie miejsca i terminu realizacji wywiadów do preferencji respondentów.

W związku z tym, że przypadku BRR oceniamy jedno przedsięwzięcie, dlatego realizacja studium przypadku przedsięwzięcia, które i tak oceniamy nie ma większego sensu, dlatego proponujemy przygotowanie studium dobrych praktyk innych stacji radiowych. Takie studium stanowiłoby

SZABLON STUDIUM PRZYPADKU DLA KOMPONENTU RADIA BIAŁORUŚ ORAZ SCHEMAT RAPORTU Z {RZEPROWADZENIA STUDIUM PRZYPADKU DLA KOMPONENTÓW DOT. GRUZJI I UKRAINY ZOSTAŁ PRZEDSTAWIONY W ZAŁĄCZENIU

Wykonawca zastrzega, że szablon ten ma charakter wstępny. Jego doprecyzowanie nastąpi w oparciu o analizę dokumentacji projektowej, wywiadów oraz może ulec zmodyfikowaniu i dostosowaniu do specyfiki konkretnych projektów.

interesującą inspirację i podstawę rekomendacji, których adresatem byłoby MSZ, jak i BRR.

W ramach badania Wykonawca zaproponował kilka dodatkowych metod badawczych adekwatnych w stosunku do konkretnych komponentów badawczych, w tym w szczególności w ramach

Programu stypendialnego:

- BULLETIN BOARD DISCUSSION

Uczestnicy badania otrzymają hasła pozwalające na dostęp do zamkniętego forum. Dostęp umożliwia zamieszczanie własnych opinii, komentarzy, odczytywanie informacji zamieszczanych przez innych uczestników oraz na pobieranie lub odtwarzanie materiałów, będących przedmiotem dyskusji. Nad przebiegiem i dynamiką dyskusji czuwa moderator. Zastosowanie tej metody umożliwi pozyskanie wypowiedzi respondentów, którzy opuścili Polskę po zakończeniu programu stypendialnego i w zw. z tym dostęp do ich doświadczeń i opinii za pomocą metod tradycyjnych byłby ograniczony lub wręcz

niemożliwy. Istotną zaletą tej metody jest możliwość włączenia do rozmowy większej liczby respondentów.

- ZOGNISKOWANY WYWIAD GRUPOWY

FGI to wywiad z grupą respondentów prowadzony przez moderatora na podstawie kwestionariusza. Jest jedną z jakościowych metod badawczych pozwalających pogłębić dane zagadnienie i poznać subiektywną opinię respondentów. Za zastosowaniem tej metody przemawia fakt, że w krótkim czasie możemy zyskać duże ilości informacji jakościowych. Wartość dodaną stanowi również możliwość obserwowania interakcji w ramach grupy. Zastosowanie proponowanej metody badawczej stanowić będzie element ewaluacji partycypacyjnej, a więc włączanie beneficjentów docelowych w proces formułowania rekomendacji. Kwestie do dyskusji w ramach FGI będą możliwe do sformułowania dopiero po przeprowadzeniu części prac badawczych i uzyskaniu wstępnych tez do weryfikacji/dyskusji.

Badania projektów realizowanych w Gruzji i na Ukrainie

- WARSZTAT STRATEGICZNY

Uczestnikami warsztatu będą gruzińscy/ukraińscy przedsiębiorcy prowadzący działalność w sektorze MSP, którzy korzystali ze wsparcia w ramach polskiej współpracy rozwojowej, koordynatorzy projektów po stronie ukraińskiej/gruzińskiej oraz eksperci (szczegółowy dobór uczestników warsztatu zostanie ustalony na późniejszym etapie realizacji badania).

Warsztat jest metodą gromadzenia wiedzy poprzez moderowaną pracę odpowiednio dobranej grupy. W trakcie warsztatu stosowany będzie szeroki wachlarz technik mających na celu aktywizację uczestników oraz pobudzanie ich kreatywności.

Podstawowym celem zastosowania tej metody w niniejszym badaniu będzie wzmocnienie elementów partycypacyjnych poprzez weryfikację trafności rekomendacji względem potrzeb i problemów grup docelowych oraz uzyskanie odpowiedzi na pytanie badawcze:

Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla gruzińskiego/ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?

Białoruskie Radio Racja

- WARSZTAT EKSPERCKI (MEDIOZNAWCÓW, EKSPERTÓW DS. PR)

Warsztat ekspercki będzie ważnym narzędziem, które pozwoli na zebranie niezależnej opinii specjalistów z rynku mediów nt. stosowanych przekazów i kanałów przez BRR. Do warsztatu zostaną zaproszeni następujące osoby:

- Beata Sokołowska – ekspert rynku mediów (Starcom MediaVest Group),
- Karolina Kulicka – były wieloletni dyrektor Departamentu Informacji o Środowisku (odpowiedzialna za realizację dziesiątek kampanii społecznych),
- Dziennikarz, nie związany z BRR⁴,
- Oraz dwóch członków zespołu badawczego Pan Andrzej Gołoś i Bartosz Ledzion.

Do najważniejszych zadań warsztatu ekspertów należałoby:

---

⁴ Osoba zostanie zidentyfikowana podczas badań terenowych prowadzonych w środowisku dziennikarskim

- przedyskutowanie kreacji i formy poszczególnych narzędzi,
- przedyskutowanie wniosków nt. treści audycji,
- sugerowanie ciekawych inspiracji, rekomendacji dla przyszłych działań komunikacyjnych, które mogłyby być objęte umową koprodukcyjną.

Spotkanie odbyłoby się pod koniec realizacji badań.

- AUDYT LINGWISTYCZNY I SEMIOTYCZNY

W ramach prowadzonych prac badawczych przeprowadzimy analizy lingwistyczne i semiotyczne wybranych działań BRR (audycji, relacji na stronie www.racyja.com). Materiał wyodrębnimy w trakcie realizacji badań gabinetowych. W tym zakresie proponujemy:

- analizę przystępności przekazów,
- analiza dominant treściowych komunikacji,
- analiza kodów semiotycznych, czyli informacji przekazywanych wizualnie (np. zdjęcia, grafiki na stronie www.)

Poniżej przedstawiamy natomiast opis sposobu wykorzystania wszystkich metod / technik badawczych wraz z zastosowaniem kryteriów (określonych w punkcie 6.1 OPZ) i pytań badawczych dla każdego z komponentów badawczych.

3.1. Komponent I: Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego

Opis sposobu wykorzystania wszystkich metod / technik badawczych i pytań badawczych przedstawia poniższa tabela

L.p.	Pytanie	PROPOZYCJA METOD I TECHNIK										KRYTERIA EWALUACYJNE				
		ANALIZA DOKUMENTÓW	ANALIZA DANYCH I MATERIAŁÓW MIEDIALNYCH	ANALIZA PRODUKTÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU	BADANIE ANKIETOWE UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW (CAWI)	WYWIADY INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE (IDI)	PANEL EKSPERTÓW	SWOT/TOWS	STUDIA PRZYPADKÓW (CASE STUDY)	BULLETIN BOARD DISCUSSION	ZOZNISKOWANY WYWIAD GRUPOWY (FGI)	Trafność	Skuteczność	Efektywność	Trwałość	Użyteczność
1	Czy /w jaki sposób identyfikowane były potrzeby edukacyjne studentów, uczestniczących w Programie (w tym ich średnio- i długoterminowe plany zawodowe)?				X	X	X	X		X	X	X				
2	Czy /które w szczególności /w jakim stopniu zrealizowane działania odpowiadają tym potrzebom?				X	X	X	X		X	X	X				
3	W oparciu o jakie kryteria odbywało się włączanie stypendystów do (wszystkich) poszczególnych działań projektu?	X			X	X		X				X				
4	Jakie działania /dlaczego w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju zawodowego studentów? Jak to zostało zmierzone?	X			X	X	X	X		X	X			X		X
5	Czy /w jaki sposób utrzymywane są kontakty z absolwentami Programu stypendialnego po zakończeniu działań projektu? Czy badane są losy tych absolwentów?				X	X	X	X	X	X	X				X	
6	Czy /w jaki sposób /które w najwyższym stopniu kwalifikacje zdobyte podczas Programu stypendialnego mają wpływ na losy absolwentów?				X	X	X	X		X	X					X
7	Jakie działania w najwyższym stopniu /dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?		X	X	X	X	X	X	X				X			
8	Jakie efekty naukowe przyniósł Program stypendialny?			X	X	X	X	X	X	X	X			X		X

3.2. Komponent II: Projekty zrealizowane w latach 2011, 2012 i 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) w Gruzji

Opis sposobu wykorzystania wszystkich metod / technik badawczych i pytań badawczych przedstawia poniższa tabela

L. P.	Pytanie	KRYTERIA EWALUACYJNE													
		ANALIZA DOKUMENTÓW	ANALIZA DANYCH I MATERIAŁÓW MEDIALNYCH	ANALIZA PRODUKTÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU (PRODUKTÓW)	BADANIE ANKIETOWE UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW (CAWI)	WYWIADY INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE (IDI)	PANEL EKSPERTÓW	SWOT/ TOWS	STUDIA PRZYPADKÓW (CASE STUDY)	WARSZTAT ISTRATEGICZNY	Trafność	Skuteczność	Efektywność	Trwałość	Użyteczność
1	Czy /w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj., do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy /w jakich aspektach ich efekty były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów?	X		X	X	X	X	X	X		X				
2	Czy /w jaki sposób kompetencje nabyte /rozwinęte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i /lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?			X	X	X	X	X	X					X	
3	Czy w kraju beneficjentów zostały zapewnione środki na utrzymanie inicjatyw rozpoczętych lub rozwijanych w ramach polskiej pomocy?		X		X	X	X	X	X				X		
4	Jakie rodzaje działań /dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji /organizacji partnerskich?			X	X	X	X	X	X	X		X	X		
5	Czy polskie interwencje uwzględniły działania projektowe wspierane przez innych donatorów?	X	X			X	X	X			X				
6	Jakie działania projektowe w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?		X	X	X	X	X	X	X	X		X			
7	Jakie zmiany we współpracy rozwojowej adresowanej dla gruzińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?						X				X				
8	Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowane są do problemów i potrzeb grup docelowych?						X		X	X				X	

3.3. Komponent III: Projekty zrealizowane w latach 2011, 2012 i 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) na Ukrainie

Opis sposobu wykorzystania wszystkich metod / technik badawczych i pytań badawczych przedstawia poniższa tabela

L. P.	Pytanie	KRYTERIA EWALUACYJNE													
		ANALIZA DOKUMENTÓW	ANALIZA DANYCH I MATERIAŁÓW MEDIALNYCH	ANALIZA PRODUKTÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU	BADANIE ANKIETOWE UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW (CAWI)	WYWIADY INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE (IDI)	PANEL EKSPERTÓW	SWOT/ TOWS	STUDIA PRZYPADKÓW (CASE STUDY)	WARSZTAT ISTRATEGICZNY	Trafność	Skuteczność	Efektywność	Trwałość	Użyteczność
1	Czy/ i w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj. do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy i w jakich aspektach były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów	X		X	X	X	X	X	X		X				
2	Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinięte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?			X	X	X	X	X	X					X	
3	Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?			X	X	X	X	X	X	X		X	X		
4	Czy polskie interwencje uwzględniały działania wspierane przez innych donatorów?	X	X			X	X	X			X				
5	Jakie działania w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?		X	X	X	X	X	X	X	X		X			
6	Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?						X				X				
7	Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowanie są do problemów i potrzeb grup docelowych?						X			X	X			X	

3.4. Komponent IV: Zbadanie działań nadającego z Polski Białoruskiego Radio Racja (BRR).

Opis sposobu wykorzystania wszystkich metod / technik badawczych i pytań badawczych przedstawia poniższa tabela

L. p.	Pytanie	PROPOZYCJA METOD I TECHNIK									KRYTERIA EWALUACYJNE				
		ANALIZA DOKUMENTÓW	ANALIZA DANYCH I MATERIAŁÓW MEDIALNYCH (	ANALIZA PRODUKTÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU	BADANIE ANKIETOWE UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW (CAWI)	WYWIADY INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE (IDI)	PANEL EKSPERTÓW	SWOT/ TOWS	STUDIA PRZYPADKÓW (CASE STUDY)	WARSZTAT EKSPERCKI (MEDIOZNAWCÓW, EKSPERTÓW DS. PR)	AUDYT LINGWISTYCZNY I SEMIORTYCZNY	Trafność	Skuteczność	Efektywność	Trwałość
1	Czy /w jakim stopniu /jak to jest mierzone realizowane działania przyczyniły się do zwiększeniu dostępu grup docelowych do niezależnej informacji?	X	X	X	X	X	X		X	X		X			X
2	Czy /w jaki sposób identyfikowane były inne niż wskazane w p. 6.2.4.1. potrzeby grup docelowych realizowane w ramach umowy koprodukcyjnej?	X		X		X		X				X			
3	Czy /w jaki sposób /które najbardziej działania zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej służą rozwojowi inicjatyw lokalnych społeczności?	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
4	Jakie działania /dlaczego zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej w najwyższym stopniu sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
5	Czy nawiązano współpracę, a jeśli tak, to na czym polegała, z lokalnymi dziennikarzami i organizacjami na Białorusi w celu podniesienia świadomości nt. Istnienia stacji, jak i określenia potrzeb grup docelowych ? – pytanie dodatkowe	X				X		X				X			
6	Jakie są kluczowe ograniczenia i wyzwania o charakterze politycznym, społecznym i organizacyjnym, które wpływają na skuteczność działań komunikacyjnych prowadzonych przez Białoruskie Radio Racja w ramach umowy koprodukcyjnej? – pytanie dodatkowe	X				X	X	X				X		X	

IV. ORGANIZACJA PRACY BADAWCZEJ - HARMONOGRAM

Poniżej przedstawiamy Tabelę opisującą organizację wszystkich działań wynikających z przyjętej metodologii (z zachowaniem terminów SOPZ) wraz z rozdysponowaniem zadań wśród członków zespołu badawczego.

Jednocześnie Wykonawca oświadcza, że przedstawiony poniżej harmonogram ma charakter orientacyjny (z dokładnością do jednego tygodnia), a realizując badanie będzie kierował się szczegółowymi terminami przewidzianymi w umowie.

	1 tydzień	2 tydzień	3 tydzień	4 tydzień	5 tydzień	6 tydzień	7 tydzień	8 tydzień	9 tydzień	10 tydzień	11 tydzień	12 tydzień	13 tydzień	14 tydzień	15 tydzień	16 tydzień	17 tydzień	18 tydzień	19 tydzień	Stanisław Bienias (kierownik badania)	Bartosz Ledzion (zast. Kierownika badania) (zastrzeżona.kierownika)	Dr Joanna Konieczna- Salamatin	Dr Karol Olejniczak	Rafał Trzcziński	Maciej Szalaj	Katerina Stolyarenko	Iryna Kravchuk	Dr Katarzyna Hermann - Pawłowska	Maciej Kołczyński	Dawid Kandrzewicz/ Eżbieta Świedorowska						
Podpisanie umowy	X																			X																
Przygotowanie propozycji raportu metodologicznego	X																				X	X	X										X			
Uwagi Zamawiającego do projektu raportu + spotkanie	X																				X															
Uwzględnienie uwag i przekazanie ostatecznej wersji raportu metodologicznego	X																				X	X	X										X			
ANALIZA DANYCH I MATERIAŁÓW MEDIALNYCH																						X	X	X		X	X	X	X				X			
ANALIZA PRODUKTÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU																						X			X	X	X	X					X			
BADANIE ANKIETOWE UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW (CAWI)																							X			X	X							X		
WYWIADY INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE (IDI)																					X	X				X	X							X		
STUDIA PRZYPADKÓW (CASE STUDY)																						X	X		X	X	X	X						X		
PANEL EKSPERTÓW																					X	X		X												
SWOT/ TOWS																						X	X		X							X	X			
KOMPONENT I PIERWSZA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA BULLEIN BOARD DISCUSSION																								X									X			
KOMPONENT I DRUGA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA ZOGNISKOWANY WYWIAD GRUPOWY																					X												X			
KOMPONENT II DRUGA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA WARSZTAT STRATEGICZNY																																			X	
KOMPONENT III PIERWSZA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA WARSZTAT STRATEGICZNY																					X	X				X	X								X	
KOMPONENT IV PIERWSZA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA WARSZTAT EKSPERCKI (MEDIOZNAWCÓW, EKSPERTÓW DS. PR)																						X														
KOMPONENT IV DRUGA DODATKOWA METODA/TECHNIKA BADAWCZA AUDYT LINGWISTYCZNY I SEMIOTYCZNY																						X			X											
Opracowanie projektu raportu końcowego i jego przekazanie																					X	X	X	X								X	X			
Uwagi Zamawiającego do raportu (+ ew. spotkanie)																					X	X		X	X								X			
Uwzględnienie uwag i przekazanie raportu końcowego z całą dokumentacją z badania																					X	X	X	X								X	X			
Opracowanie prezentacji i streszczenia																					X	X												X		
Opracowanie broszury (+ ew. spotkanie)																					X	X		X										X		
Prezentacje raportu końcowego																					X	X		X										X		

V. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM Z POZYSKANIEM INFORMACJI NIEZBĘDNYCH DO WYKONANIA WSZYSTKICH ELEMENTÓW BADANIA

Początkowy etap badania nie pozwala na rzeczywistą weryfikację problemów z pozyskaniem danych niezbędnych do wykonania wszystkich elementów badania. Ewentualne problemy będą pojawiały się sukcesywnie w trakcie prowadzenia prac badawczych. Wykonawca będzie o nich informował Zamawiającego, w tych przypadkach, gdy istnieje ryzyko niepełnej realizacji postawionych celów badawczych.

Jednocześnie już na tym etapie jesteśmy w stanie wskazać **potencjalne ryzyka z których najistotniejsze wydaje się być pozyskanie danych adresowych do badania CAWI** wśród uczestników projektów. Problem ten występował już we wcześniejszych badaniach realizowanych w ramach prowadzenia polskiej pomocy rozwojowej. Wykonawca dokona wszelkich starań by pozyskać maksymalną liczbę adresów email, niemniej jednak należy wziąć pod uwagę, że będzie to zapewne liczba ograniczona w stosunku do wszystkich uczestników badanych projektów.

Jednocześnie można zidentyfikować potencjalne problemy w ramach poszczególnych komponentów badawczych:

Program stypendialny

1. Prace badawcze mogą pokrywać się z okresem wakacji, co może utrudnić zbieranie danych w drodze wywiadów, w szczególności z obecnymi uczestnikami programu stypendialnego. Harmonogram realizacji badania został przygotowany w taki sposób, by możliwe było pozyskanie części danych po okresie wakacyjnym. Wówczas również Wykonawca dokona uzupełniania ew. brakujących danych
2. Realizacja bulletin board stwarza ryzyko związane z brakiem aktywności respondentów.

Po pierwsze technikę bulletin board zamierzamy zastosować wyłącznie do badania bardzo wąskiej grupy respondentów - absolwentów uczelni, którzy już opuścili Polskę.

Po drugie niedawni studenci są potencjalnie najlepszą grupą jeśli chodzi o zapewnienie responsywności w trakcie dyskusji za pomocą bulletin board (nie mają obaw przed korzystaniem z tego typu narzędzi, co ma miejsce w przypadku starszych grup wiekowych)

Po trzecie zaproszenie do dyskusji będzie wsparte oficjalnym listem zapowiednim, który postaramy się uzyskać od władz uczelni.

Ukraina i Gruzja

1. Realizacja badań terenowych zagranicą - utrudniona dostępność respondentów wynikająca z ograniczonego zaufania oraz oczekiwanej, niskiej akulturacji badań ewaluacyjnych.

W składzie zespołu projektowego znajdą się osoby znakomicie znające specyfikę gruzińskich i ukraińskich uwarunkowań kulturowych i społecznych. Osoby te dysponują bogatym doświadczeniem współpracy z lokalnym biznesem i organizacjami pozarządowymi oraz rozwiniętą siecią kontaktów społecznych. Ich zaangażowanie pozwoli dotrzeć bezpośrednio

do poszukiwanych respondentów. Będzie miało również korzystny wpływ na uwiarygodnienie naszych prac.

Białoruś

Kluczowym utrudnieniem w realizacji badania jest jego niszowy oraz polityczny charakter, co może powodować problemy w dwóch obszarach:

- w realizacji badań terenowych (wywiadach i ankietyzacji) ze względu na ograniczoną dostępność i otwartość respondentów (np. dziennikarzy pracujących na Białorusi, słuchaczy radia),
- w analizie desk research, radio w związku ze swoją specyfiką, nie prowadzi regularnych badań słuchalności, odbioru przez słuchaczy, z kolei odtworzenie takich danych może być bardzo trudne.

VI. PROPONOWANA STRUKTURA RAPORTU KOŃCOWEGO

1. Podsumowanie nie przekraczające 2 stron
Spis treści
2. Wprowadzenie – zarys całościowej koncepcji badania ewaluacyjnego, w tym cel, zarys zastosowanej metodologii, charakterystyka źródeł informacji wykorzystywanych w badaniu ewaluacyjnym
3. Program stypendialny:
  - 3.1. Wyniki badania
    - Czy /w jaki sposób identyfikowane były potrzeby edukacyjne studentów, uczestniczących w Programie (w tym ich średnio- i długoterminowe plany zawodowe)?
    - Czy /które w szczególności /w jakim stopniu zrealizowane działania odpowiadają tym potrzebom?
    - W oparciu o jakie kryteria odbywało się włączanie stypendystów do (wszystkich) poszczególnych działań projektu?
    - Jakie działania /dlaczego w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju zawodowego studentów? Jak to zostało zmierzone?
    - Czy /w jaki sposób utrzymywane są kontakty z absolwentami Programu stypendialnego po zakończeniu działań projektu? Czy badane są losy tych absolwentów?
    - Czy /w jaki sposób /które w najwyższym stopniu kwalifikacje zdobyte podczas Programu stypendialnego mają wpływ na losy absolwentów?
    - Jakie działania w najwyższym stopniu /dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?
    - Jakie efekty naukowe przyniósł Program stypendialny?
  - 3.2. Studia przypadku
  - 3.3. Wnioski i rekomendacje
4. Projekty realizowane w Gruzji
  - 4.1. Wyniki badania
    - Czy /w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj., do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy /w jakich aspektach ich efekty były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów?

- Czy /w jaki sposób kompetencje nabyte /rozwinęte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i /lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?
- Czy w kraju beneficjentów zostały zapewnione środki na utrzymanie inicjatyw rozpoczętych lub rozwijanych w ramach polskiej pomocy?
- Jakie rodzaje działań /dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji /organizacji partnerskich?
- Czy polskie interwencje uwzględniały działania projektowe wspierane przez innych donatorów?
- Jakie działania projektowe w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?
- Jakie zmiany we współpracy rozwojowej adresowanej dla gruzińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?
- Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowanie są do problemów i potrzeb grup docelowych?

4.2. Studia przypadku

4.3. Wnioski i rekomendacje

5. Projekty realizowane na Ukrainie

5.1. Wyniki badania

- Czy/ i w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj. do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy i w jakich aspektach były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów
- Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinęte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?
- Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?
- Czy polskie interwencje uwzględniały działania wspierane przez innych donatorów?
- Jakie działania w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?
- Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?
- Czy rekomendacje proponowane przez ewaluatorów dostosowanie są do problemów i potrzeb grup docelowych?

5.2. Studia przypadku

5.3. Wnioski i rekomendacje

6. Radio Białoruś

6.1. Wyniki badania

- Czy /w jakim stopniu /jak to jest mierzone realizowane działania przyczyniły się do zwiększeniu dostępu grup docelowych do niezależnej informacji?
- Czy /w jaki sposób identyfikowane były inne niż wskazane w p. 6.2.4.1. potrzeby grup docelowych realizowane w ramach umowy koprodukcyjnej?
- Czy /w jaki sposób /które najbardziej działania zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej służą rozwojowi inicjatyw lokalnych społeczności?
- Jakie działania /dlaczego zrealizowane w ramach umowy koprodukcyjnej w najwyższym stopniu sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej
- Czy nawiązano współpracę, a jeśli tak, to na czym polegała, z lokalnymi dziennikarzami i organizacjami na Białorusi w celu podniesienia świadomości nt. Istnienia stacji, jak i określenia potrzeb grup docelowych ? – pytanie dodatkowe

- Jakie są kluczowe ograniczenia i wyzwania o charakterze politycznym, społecznym i organizacyjnym, które wpływają na skuteczność działań komunikacyjnych prowadzonych przez Białoruskie Radio Racja w ramach umowy koprodukcyjnej?

6.2. Studium przypadku

6.3. Wnioski i rekomendacje

7. Streszczenie najważniejszych wyników badania z podziałem na trzy typy wniosków i rekomendacji: dla MSZ, dla projektodawców, do projektów i programów z odniesieniem do stron w raporcie

Załączniki (pogłębiona analiza 4 realizowanych studiów przypadków, zestawienia i analizy danych, wzory ankiet, scenariusze wywiadów itp.).

VII. ZAŁĄCZNIKI – NARZĘDZIA BADAWCZE

7.1. Program stypendialny

Scenariusze IDI

Scenariusz IDI: uczestnicy programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW (studenci/absolwenci)

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć specyfikę programu stypendialnego SSW UW. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

1. Jak ocenia Pan/Pani udział w programie?

DOPYTAĆ:

- Co uznaje Pan/Pani za największą wartość programu?
- Co uznaje Pan/Pani za największy problem? Co wymaga zmiany?

2. Jak ocenia Pan/Pani program studiów?

DOPYTAĆ:

- Czy był on interesujący dla Pana/Pani?
- Czy był on zgodny z Pana/Pani zainteresowaniami naukowymi? Dlaczego?
- Czy był on przydatny w kontekście Pana/Pani planów zawodowych? Dlaczego?

3. Jak ocenia Pani/Pan proces rekrutacyjny do programu stypendialnego?

DOPYTAĆ:

- *W oparciu o jakie kryteria odbywało się włączenie Pani/Pana do (wszystkich) poszczególnych działań projektu?*
- *Jak ocenia Pani/Pan proces selekcji – czy jego zasady były zrozumiałe?*
- *Czy uważają Państwo, że proces selekcji kandydatów do udziału w programie wymaga zmian, jeśli tak to jakich i dlaczego?*

4. Czy, w ramach projektu podejmowane były dodatkowe działania, oprócz działań edukacyjnych, w celu ułatwienia integracji stypendystów ze środowiskiem polskich studentów oraz wejścia na rynek pracy po zakończeniu studiów?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to jakiego typu były to działania, które z nich były najskuteczniejsze, a które się nie sprawdziły?*

5. Czy były przeprowadzane z Państwem rozmowy/badania mające na celu poznanie Państwa potrzeb edukacyjnych?

DOPYTAĆ:

Jeśli tak, to:

- *kto analizował te kwestie i w jaki sposób?*
- *Czy wie Pan/Pani w jaki sposób wyniki rozmów z Państwem zostały wykorzystane?*

6. Czy Państwa zdaniem ukończenie SSW UW przyczyniło się do Pani/Pana rozwoju naukowego?

DOPYTAĆ:

- *Które elementy studiów i programu stypendialnego w sposób szczególny odpowiadają na Pani/Pana potrzeby edukacyjne/naukowe?*

7. Czy rozmawiano z Panią/Panem o planach zawodowych, średnio i długoterminowych?

- *Kto analizował te kwestie i w jaki sposób?*

8. Czy Państwa zdaniem ukończenie SSW UW przyczyniło się do Pani/Pana rozwoju zawodowego?

DOPYTAĆ

- *Jeśli tak, to jakie elementy programu przyczyniły się do rozwoju zawodowego uczestników w największym stopniu i dlaczego?*

9. Czy utrzymują Państwo kontakt z uczelnią?

DOPYTAĆ:

- *Czy inicjatorem utrzymywania kontaktu jest uczelnia czy Państwo?*
- *Czy uczelnia interesuje się Państwa losami?*
- *Czy utrzymują Państwo kontakt z innymi uczestnikami programu?*

10. Które kwalifikacje zdobyte w trakcie uczestnictwa w SSW UW, miały Państwa zadaniem największy wpływ na Państwa dalsze losy?

DOPYTAĆ:

- *Dlaczego wskazane kwalifikacje miały Państwa zdaniem największy wpływ na Państwa dalsze losy?*

11. Czy Państwa zdaniem realizacja projektów tego typu jak program stypendialny SSW UW wpływa na wizerunek Polski w Państwa krajach?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to w jaki sposób i dlaczego? Czy tworzy i/lub umacnia wizerunek Polski jako donatora współpracy rozwojowej?*

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: przedstawiciele władz uczelni zaangażowani w realizację programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programu stypendialnego SSW UW oraz specyfikę ww. programu. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

1. Jak ocenia Pan/Pani dotychczasową realizację programu?

DOPYTAĆ:

- Co uznają Państwo za największy sukces projektu?
- Co uznają Państwo za największy problem? Co wymaga zmiany?
- Jak oceniają Państwo dotychczasową współpracę z projektodawcą (MNiSW)?

2. Jak oceniają Państwo poziom merytoryczny/naukowy uczestników programu stypendialnego?
3. Czy wiedzą Państwo co się dzieje z absolwentami SSW UW?

DOPYTAĆ:

- Czy utrzymują Państwo kontakt z absolwentami programu po zakończeniu działań projektu?
- Czy badane są losy absolwentów? Jeśli tak, to w jaki sposób i jakie są główne wyniki/wnioski z tych badań?

4. Czy Państwa zdaniem ukończenie SSW UW przyczyniło się do rozwoju naukowego i zawodowego uczestników?

DOPYTAĆ:

- Jeśli tak, to jakie elementy programu przyczyniły się do rozwoju zawodowego uczestników w największym stopniu i dlaczego? Które kwalifikacje zdobyte w trakcie uczestnictwa w SSW UW, mają Państwa zdaniem największy wpływ na dalsze losy studentów?
- Dlaczego wskazane kwalifikacje mają Państwa zdaniem największy wpływ na dalsze losy absolwentów?
- Czy były prowadzone analizy poświęcone tej kwestii, jeśli tak to jakie?

5. Czy, w ramach projektu podejmowane były dodatkowe działania, oprócz działań edukacyjnych, w celu ułatwienia integracji stypendystów ze środowiskiem polskich studentów oraz wejścia na rynek pracy po zakończeniu studiów?

DOPYTAĆ:

- Jeśli tak, to jakiego typu były to działania, które z nich były najskuteczniejsze, a które się nie sprawdziły?

6. Czy Państwa zdaniem realizacja projektów tego typu jak program stypendialny SSW UW wpływa na wizerunek Polski w krajach beneficjentów?

DOPYTAĆ:

- Jeśli tak, to w jaki sposób i dlaczego? Czy tworzy i/lub umacnia wizerunek Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

7. Czy realizacja projektu miała wpływ na relacje z uczelniami z krajów pochodzenia uczestników programu? Jeśli tak to jaki?

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: koordynator programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programu stypendialnego SSW UW oraz specyfikę ww. programu. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

1. Jak ocenia Pan/Pani dotychczasową realizację programu?

DOPYTAĆ:

- Co uznają Państwo za największy sukces projektu?
- Co uznają Państwo za największy problem? Co wymaga zmiany?
- Jak oceniają Państwo dotychczasową współpracę z projektodawcą?

2. Czy przed uruchomieniem kolejnych edycji projektu, identyfikowane były potrzeby edukacyjne studentów biorących udział w programie lub mogących ubiegać się o udział w nim w przyszłości?

DOPYTAĆ:

Jeśli tak, to:

- *kto analizował te kwestie i w jaki sposób?*
- *Czy wyniki były wykorzystane do dokonania zmian w programie stypendialnym, jeśli nie to dlaczego?*
- *Które elementy studiów i programu stypendialnego w sposób szczególny odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby edukacyjne?*

3. Czy badano plany zawodowe, średnio i długoterminowe, studentów biorących udział w programie?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to w jaki sposób wykorzystywano wyniki przeprowadzonych badań?*
- *Jeśli ich nie wykorzystywano to dlaczego?*
- *Które elementy studiów i programu stypendialnego w sposób szczególny odpowiadają na zidentyfikowane plany zawodowe uczestników programu?*

4. Czy za kształt procesu rekrutacyjnego, w tym w szczególności listę konkretnych wymogów koniecznych do spełnienia przez kandydatów do uczestnictwa w programie, odpowiadają Państwo czy projektodawca (MNISW)?

JEŚLI APLIKANT(UW) DOPYTAĆ:

- *W oparciu o jakie kryteria odbywało się włączenie stypendystów do (wszystkich) poszczególnych działań projektu?*
- *Jak oceniają Państwo proces selekcji – czy był skuteczny (tzn. umożliwił trafny dobór kandydatów)?*
- *Czy proces selekcji ulegał w czasie zmianom? Jeśli tak to jakim i dlaczego?*
- *Czy uważają Państwo, że proces selekcji kandydatów do udziału w programie wymaga zmian, jeśli tak to jakich i dlaczego?*

JEŚLI PROJEKTODAWCA DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to jak oceniają Państwo proces selekcji – czy był skuteczny (tzn. umożliwił trafny dobór kandydatów)?*
- *Czy uważają Państwo, że proces selekcji kandydatów do udziału w programie wymaga zmian, jeśli tak to jakich i dlaczego?*

5. Czy Państwa zdaniem ukończenie SSW UW przyczyniło się do rozwoju zawodowego uczestników?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to jakie elementy programu przyczyniły się do rozwoju zawodowego uczestników w największym stopniu i dlaczego?*
- *Czy były prowadzone analizy poświęcone tej kwestii, jeśli tak to jakie?*

6. Czy, w ramach projektu podejmowane były dodatkowe działania, oprócz działań edukacyjnych, w celu ułatwienia integracji stypendystów ze środowiskiem polskich studentów oraz wejścia na rynek pracy po zakończeniu studiów?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to jakiego typu były to działania, które z nich były najskuteczniejsze, a które się nie sprawdziły?*

7. Czy wiedzą Państwo co się dzieje z absolwentami SSW UW?

DOPYTAĆ:

- *Czy utrzymują Państwo kontakt z absolwentami programu po zakończeniu działań projektu?*
- *Czy badane są losy absolwentów? Jeśli tak, to w jaki sposób i jakie są główne wyniki/wnioski z tych badań?*

8. Które kwalifikacje zdobyte w trakcie uczestnictwa w SSW UW, mają Państwa zdaniem największy wpływ na dalsze losy studentów?

DOPYTAĆ:

- *Dlaczego wskazane kwalifikacje mają Państwa zdaniem największy wpływ na dalsze losy absolwentów?*

9. Czy Państwa zdaniem realizacja programu Stypendialnego SSW UW wpływa na wizerunek Polski w krajach beneficjentów?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to w jaki sposób i dlaczego? Czy tworzy i/lub umacnia wizerunek Polski jako donatora współpracy rozwojowej?*

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: przedstawiciel projektodawcy programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki programu stypendialnego realizowanego przez SSW UW oraz celów jakie przyświecały MNiSW w momencie uruchomienia ww. projektu.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programu stypendialnego SSW UW oraz specyfikę ww. programu. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

1. **Czemu MNiSW zdecydował się wesprzeć program stypendialny Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego?**

2. **Jak MNiSW ocenia dotychczasową realizację programu?**

DOPYTAĆ:

- Co uznają Państwo za największy sukces projektu?
- Co uznają Państwo za największy problem? Co wymaga zmiany?
- Jak oceniają Państwo dotychczasową współpracę z aplikantem (UW)?

DOPYTAĆ:

Jeśli tak, to:

- *kto analizował te kwestie? Czy projektodawca przeprowadzał własne analizy czy bazował na analizach aplikanta (UW)?*
- *Czy wyniki były wykorzystane do dokonania zmian w programie stypendialnym, jeśli nie to dlaczego?*
- *Które elementy studiów i programu stypendialnego w sposób szczególny odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby edukacyjne?*

3. Czy Państwa zdaniem ukończenie SSW UW przyczyniło się do rozwoju zawodowego uczestników?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to jakie elementy programu przyczyniły się do rozwoju zawodowego uczestników w największym stopniu i dlaczego?*
- *Czy były prowadzone analizy poświęcone tej kwestii, jeśli tak to jakie?*

4. Czy wiedzą Państwo co się dzieje z absolwentami SSW UW?

DOPYTAĆ:

- *Czy Państwo lub aplikant utrzymujecie kontakt z absolwentami programu?*
- *Czy badane są losy absolwentów? Jeśli tak, to w jaki sposób i jakie są główne wyniki tych badań?*

5. Czy Państwa zdaniem realizacja programu Stypendialnego SSW UW wpływa na wizerunek Polski w krajach beneficjentów?

DOPYTAĆ:

- *Jeśli tak, to w jaki sposób i dlaczego? Czy tworzy i/lub umacnia wizerunek Polski jako donatora współpracy rozwojowej?*

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

KWESTIONARIUSZ ANKIETY CAWI - ANKIETA Z UCZESTNIKAMI POGRAMU STYPENDIALNEGO

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w badaniu, które realizowane jest w związku z programem stypendialnym dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego.

Celem badania jest poznanie Pana/Pani opinii na temat powyższego programu stypendialnego i możliwości jego udoskonalenia w przyszłości. Pragniemy, aby nasze działania były dla jak najbardziej użyteczne. Dlatego będziemy serdecznie zobowiązani za Pana/Pani udział w badaniu i wypełnienie krótkiej ankiety internetowej.

Udział w badaniu jest całkowicie dobrowolny, a Pana/Pani odpowiedzi będą traktowane jako poufne. Wszelkie informacje pozyskane w badaniu będą prezentowane w formie, która nie pozwoli na identyfikację odpowiedzi konkretnych osób.

Zapraszamy do wypełnienia ankiety!

Zespół badawczy.

Na początek zadamy Państwu kilka pytań dotyczących faktów związanych z Państwa udziałem w studiach.

P1. W którym roku akademickim rozpoczął/ęła Pan/i studia w ramach projektu „Tytuł projektu z bazy”?

Możliwość zaznaczenia jednej odpowiedzi

- 1) 2010/2011
- 2) 2011/2012
- 3) 2012/2013
- 4) 2013/2014

P2. Czy zakończył/a Pan/i te studia?

- 1) Tak
- 2) Nie

P3. Czy był Pan/Pani uczestnikiem szkoły letniej organizowanej w ramach studiów?

- 1) Tak
- 2) Nie

P4. Jaka jest/była specjalizacja Pana/Pani studiów?

- 1) Europa Wschodnia
- 2) Rosja
- 3) Kaukaz
- 4) Azja Środkowa
- 5) Europa Środkowa
- 6) Bałkany

P5. Czy przed przystąpieniem do programu stypendialnego, zostały zidentyfikowane Pana/Pani potrzeby edukacyjne?

- 1) Tak
- 2) Nie ->P7

P6. W jaki sposób identyfikowane były Pana/Pani potrzeby edukacyjne przed przystąpieniem do programu stypendialnego?

- 1) Poprzez rozmowę z przedstawicielem Uniwersytetu Warszawskiego
- 2) Poprzez formularz rekrutacyjny
- 3) Poprzez list intencyjny
- 4) Poprzez test kwalifikacyjny
- 5) Inny jaki?

P7. Jakie były Pana/Pani oczekiwania względem projektu? Prosimy zaznaczyć wszystkie z listy wskazanej poniżej:

1) Zdobyć całkowicie nowej wiedzy	Tak	Nie
2) Poszerzenie posiadanej wiedzy	Tak	Nie
3) Zdobyć dokumentu potwierdzającego kształcenie na polskiej uczelni	Tak	Nie
4) Nawiązanie współpracy z polskimi instytucjami	Tak	Nie
5) Nawiązanie współpracy z ludźmi z Polski	Tak	Nie
6) Inne jakie	Tak	Nie

P8. Czy dzięki studiom, udało się Panu/Pani:

Pojawiają się opcje zaznaczone w P7.

1) Zdobyć całkowicie nową wiedzę	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć
2) Poszerzyć posiadaną wiedzę	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć
3) Zdobyć dokument potwierdzający kształcenie na polskiej uczelni	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć
4) Nawiązać współpracę z polskimi instytucjami	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć
5) Nawiązać współpracę z ludźmi z Polski	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć
6) Inne jakie	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie	Trudno powiedzieć

P9. W jakim stopniu studia w ramach programu stypendialnym dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego spełniły Pana ogólne oczekiwania. Odpowiedź

proszę zaznaczyć na 10 punktowej skali, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie spełniły” a 10 oznacza „spełniły w całości”

w ogóle nie spełniły 1—2—3—4—5—6—7—8—9—10 spełniły w całości

Kilka kolejnych pytań dotyczy Pana/Pani obecnej sytuacji

P10. Czy aktualnie mieszka Pan/Pani w kraju macierzystym?

- 1) Tak -> Przejdź do P9.
- 2) Nie

P11. W jakim kraju Pan/i aktualnie mieszka?

Lista rozwijana

.....

P12. Jaka jest Pana/Pani aktualna sytuacja zawodowa?

- 1) Pracuję
- 2) Prowadzę własną działalność gospodarczą
- 3) Nie pracuję, jestem w trakcie poszukiwania pracy
- 4) Nie pracuję, korzystam ze stypendium wypłacanego w ramach studiów.
- 5) Inna jaka?

Filtr: P10 dotyczy tylko osób, które zaznaczyły w P9 odp. -> 1

P13. Gdzie Pan/i pracuje?

- 1) Prowadzę gospodarstwo rolne
- 2) Pracuję w administracji publicznej/lokalnej
- 3) Pracuję w organizacji pozarządowej
- 4) Pracuję w firmie prywatnej
- 5) Pracuje w jednostce naukowej
- 6) Inne jakie?

Filtr: P11 tylko do pracujących

P14. Jak często w obecnie wykonywanej pracy wykorzystuje Pan/i wiedzę zdobytą podczas studiów?

- 1) bardzo często
- 2) często
- 3) rzadko
- 4) bardzo rzadko
- 5) nigdy

Filtr: P15. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P14. odp. -> 1-4

P15. Czy w ostatnim miesiącu wykorzystywał Pan/i w pracy wiedzę zdobytą w trakcie studiów?

- 1) Tak
- 2) Nie

P16. Proszę teraz pomyśleć o Pana/ Pani obecnej sytuacji zawodowej i porównać ją do sytuacji sprzed udziałem w programie stypendialnym. Czy Pana(i) obecna sytuacja finansowa jest znacznie lepsza, trochę lepsza, mniej więcej taka sama, trochę gorsza, czy też znacznie gorsza niż przed studiami?

- 1) Znacznie lepsza
- 2) Trochę lepsza
- 3) Mniej więcej taka sama
- 4) Trochę gorsza
- 5) Znacznie gorsza
- 6) Trudno powiedzieć

P17. Czy utrzymuje Pan/i Pani kontakty z innymi studentami programu stypendialnego?

- 1) Tak
- 2) Nie-> P19

P18. Czy współpraca ma charakter zawodowy?

- 1) Tak
- 2) Nie

P19. Czy utrzymuje kontakt z przedstawicielami Uniwersytetu Warszawskiego?

- 1) Tak
- 2) Nie-> P21

P20. Czy współpraca ma charakter zawodowy?

- 1) Tak
- 2) Nie

Kolejne aspekty będą dotyczyć oceny studiów, uprzejmie prosimy o szczerą odpowiedź.

P21. Czy polecił(a)by Pan/i udział w tych studiach innym osobom?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P22. Czy Pana(i) zdaniem warto było poświęcić czas na udział w tych studiach?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P23. Co należałoby Pana/Pani zdaniem zmienić w projekcie, w ramach którego realizowane są studia, aby były one bardziej przydatny?

Pytanie otwarte

.....

P24. Który element studiów, uważa Pan/i za najbardziej wartościowy patrząc z punktu widzenia Pana/Pani rozwoju zawodowego?

Prosimy je uporządkować wg kolejności

- 1) wykłady i zajęcia tematyczne w ramach studiów
- 2) wykłady gościnne
- 3) nauka języków
- 4) konferencje
- 5) szkoły zimowe
- 6) szkoły letnie
- 7) objazdy naukowe
- 8) inne jakie?

Na koniec uprzejmie prosimy o podanie kilku informacji do celów statystycznych

P25. Proszę wskazać płeć:

- 1) Mężczyzna
- 2) Kobieta

P26. Jakie jest Pan/i aktualne wykształcenie?

1. Magister
2. Doktor
3. Inne jakie?

P27. Proszę wskazać na liście poniżej Pana/Pani rok urodzenia:

Lista rozwijana

To były już wszystkie pytania, serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety!

7.2. Gruzja/Ukraina

Uwaga w przypadku dwóch komponentów ewaluacji (Ukraina i Gruzja) zakres i sposób realizacji wywiadów będzie bardzo podobny. Z tego względu w wersji polskiej raportu przedstawiamy ogólny zakres scenariusza wywiadu dla Ukrainy, który następnie po niewielkiej modyfikacji zostanie dostosowany do specyfiki badania projektów gruzińskich.

Scenariusz IDI

Scenariusz IDI: przedstawiciel projektodawcy projektów skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki projektów realizowanych przez polskie organizacje na rzecz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie i w Gruzji.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli.
3. Nie bój się ciszy – pozwól respondentowi zastanowić się przed udzieleniem odpowiedzi, nie podpowiadaj.
4. Słuchaj z uwagą i skupieniem
5. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu wsparcia projektów realizowanych w Gruzji i na Ukrainie. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej na terytorium Gruzji i Ukrainy. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu? Nagranie będzie wykorzystane wyłącznie przez zespół prowadzący badanie i nie będzie nikomu udostępniane

PYTANIA do WYWIADU

PYTANIE EWALUACYJNE: Czy/ i w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj. do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy i w jakich aspektach były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów

1. Proszę opowiedzieć, jak podejmowali Państwo decyzję o realizacji projektu [NAZWA]? Dlaczego właśnie taki projekt postanowili Państwo zrealizować? Dopytać w szczególności:

- Czy projekt ten rozwiązuje znane problemy beneficjentów? Skąd projektodawcy wiedzieli o tych problemach (czy robili jakieś badania, czytali publikacje, inne źródła wiedzy?)
- Czy przy projektowaniu odnoszono się do jakichś dokumentów strategicznych (jeśli tak, to do jakich)? Jakie były motywacje projektodawców, by zaglądać do tych dokumentów strategicznych?

2. Skąd Państwo czerpią wiedzę o sytuacji na Ukrainie i o tym, jakie działania warto tam podjąć? Dopytać w szczególności:

- Czy Państwa partnerzy na Ukrainie są takim źródłem wiedzy?

PYTANIA EWALUACYJNE: Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinięte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?

Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?

3. W jaki sposób dobierają Państwo partnera ukraińskiego do projektów? Czy jest to zazwyczaj ten sam partner, czy różni? Proszę opowiedzieć o tych partnerach (partnerze). Czym się Państwo kierowali w wyborze partnera do projektu [NAZWA]? Jakie były zadania tego partnera?

4. A jak wybierają Państwo uczestników? Proszę opowiedzieć, jak to się zazwyczaj dzieje i jak to było w przypadku projektu [NAZWA]?

- Jakie cechy beneficjentów są szczególnie pożądane, a jakie są niepożądane? *[interesuje nas to, czy wybierani są „opinion leaders”, osoby znaczące w środowisku – ale w miarę możliwości nie pytać o to wprost]*

5. Co dzieje się po zakończeniu projektu, takiego jak [NAZWA]? Proszę ocenić znaczenie podjętych działań z punktu widzenia uczestników takiego projektu.

- *Jak uczestnicy wykorzystują nabytą wiedzę i umiejętności? Proszę podać jak najwięcej przykładów.*

PYTANIE EWALUACYJNE: Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?

/Odpowiedź na to pytanie ewaluacyjne będzie udzielona przede wszystkim na podstawie analizy dokumentacji dotychczasowego programu współpracy rozwojowej adresowanej do ukraińskiego sektora MSP w zestawieniu z wymaganiami, które w tym zakresie stawia przed Ukrainą umowa stowarzyszeniowa (polityce względem sektora MSP poświęcony jest Rozdział 10 umowy stowarzyszeniowej)⁵. Informacje uzyskiwane od respondentów będą w tym przypadku miały jedynie charakter pomocniczy i ilustracyjny./

6. Jak Państwo sądzą, jakiego rodzaju pomocą powinny obecnie służyć polskie instytucje i organizacje w zakresie wsparcia sektora MSP na Ukrainie? Co jest w tej dziedzinie najbardziej potrzebne?

- Kto powinien być adresatem takiej pomocy? Np., czy wspierać potencjalnych przedsiębiorców, czy władze różnych szczebli pomagając im stwarzać odpowiednie warunki dla MSP?
- Czy wydarzenia na Ukrainie, które nastąpiły w ciągu ostatniego roku spowodowały jakąś zmianę w tym, co Państwa zdaniem jest najbardziej potrzebne? Proszę objaśnić swoje stanowisko – dlaczego Pan/i tak sądzi? *[Uwaga: tu chodzi głównie o to, czy respondenci dostrzegają potrzebę zmiany polityki w zakresie pomocy MSP i czy zauważają zmianę oczekiwań ze strony partnerów ukraińskich]*

7. Czy dostrzegają Państwo zainteresowanie ze strony ukraińskich władz różnych szczebli dobrymi praktykami w zakresie wsparcia sektora MSP? Proszę o tym opowiedzieć

- Czy jest zainteresowanie sektora pozarządowego lub samych przedsiębiorców wpływaniem na władze, by zmodyfikowały one swoją politykę tak, by bardziej sprzyjała rozwojowi MSP?

8. Na koniec proszę spróbować wskazać, jaki jest – z perspektywy Pana/Pani doświadczeń we wspieraniu ukraińskiego sektora MSP – największy problem, z którym boryka się mały i średni biznes na Ukrainie? *[Zadaniem tego pytania jest ustalenie, czy zdaniem polskich organizacji-projektodawców program współpracy rozwojowej nie dotyczy spraw, które są z boku tego, co jest podstawowym i najważniejszym problemem sektora]*

---

⁵ http://eeas.europa.eu/ukraine/pdf/6_ua_title_v_economic_and_sector_cooperation_en.pdf (dostęp 20.08.2014)

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: przedstawiciel partnera projektów skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki projektów realizowanych przez polskie organizacje na rzecz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie i w Gruzji.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli.
3. Nie bój się ciszy – pozwól respondentowi zastanowić się przed udzieleniem odpowiedzi, nie podpowiadaj.
4. Słuchaj z uwagą i skupieniem
5. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?
6. Uwagi do moderatora *zapisane są kursywą*

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu wsparcia projektów realizowanych w Gruzji i na Ukrainie. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej na terytorium Gruzji i Ukrainy. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu? Nagranie będzie wykorzystane wyłącznie przez zespół prowadzący badanie i nie będzie nikomu udostępniane

PYTANIA do WYWIADU

PYTANIE EWALUACYJNE: Czy/ i w jakich aspektach zrealizowane projekty miały charakter systemowy, tj. do jakich odnosiły się dokumentów strategicznych oraz czy i w jakich aspektach były adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb beneficjentów

Jakie działania w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

1. Proszę opowiedzieć o współpracy z Polakami w ramach projektu [NAZWA]? W jaki sposób oni do was trafili? Na czym polegała Państwa rola [*interesuje nas w szczególności, czy byli partnerem współtworzącym projekt, czy realizowali już gotowy – w miarę możliwości nie pytać o to wprost*]?

2. Czy projekt, który Państwo wspólnie realizowali, miał sens, Państwa zdaniem? Dopytać w szczególności:

- Czy projekt ten rozwiązuje konkretne problemy beneficjentów? Skąd projektodawcy wiedzieli o tych problemach (czy robili jakieś badania, czytali publikacje, inne źródła wiedzy?)
- Czego zabrakło w tym projekcie? Co jeszcze można byłoby zrobić, żeby lepiej rozwiązać te problemy? Dlaczego tego nie zrobiono?

3. Czy współpracowali Państwo z polskimi organizacjami w innych projektach? Proszę opowiedzieć szczególnie o ostatnich dwóch latach (*dłuższej perspektywy zazwyczaj się nie pamięta*) Dopytać w szczególności:

- Czego dotyczyła współpraca – jakiego typu projekty były realizowane, jak się zakończyły?
- Jak się układała współpraca? Czy Państwo zgłaszali uwagi odnośnie tego, jakie działania warto, a jakich nie warto podejmować? Czy one były uwzględniane?

PYTANIA EWALUACYJNE: Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinięte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?

Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?

4. Jak wybierali Państwo uczestników projektu [NAZWA]? Kto decydował o doborze uczestników – Państwo, czy polska organizacja? W jaki sposób powstały kryteria i zasady doboru uczestników [*np. czy zostały określone przez polskiego partnera, czy też opracowane jest wspólnie*]

- Jakie cechy beneficjentów są szczególnie pożądane, a jakie są niepożądane? [*interesuje nas to, czy np. wybierani są „opinion leaders”, osoby znaczące w środowisku, czy stosują sposoby*

wychodzenia poza sieć swoich znajomych i współpracowników – ale w miarę możliwości nie pytać o to wprost]

5. Co dzieje się po zakończeniu projektu, takiego jak [NAZWA]? Proszę ocenić znaczenie podjętych działań z punktu widzenia uczestników takiego projektu.

- *Jak uczestnicy wykorzystują nabytą wiedzę i umiejętności? Proszę podać jak najwięcej przykładów.*

6. Czy planują Państwo dalsze projekty realizowane w obszarze małych i średnich przedsiębiorstw? [Jeśli TAK] Czy będą je Państwo realizować wspólnie z Polakami? Proszę o tym opowiedzieć:

- *Dopytać, dlaczego akurat takie a nie inne projekty.*

PYTANIE EWALUACYJNE: Jakie zmiany w we współpracy rozwojowej adresowanej dla ukraińskiego sektora MSP należy wprowadzić w kontekście zawarcia Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską?

7. Jak wydarzenia ostatniego roku wpłynęły na Państwa współpracę z organizacjami z Polski? Proszę o tym opowiedzieć?

8. Czego Państwo, jako organizacja pozarządowa oczekują od partnerów z Polski? Czy potrzebne są jakieś zmiany dotyczące dotychczasowych form współpracy – np. w treści realizowanych projektów, w grupach docelowych? Jakież inne zmiany?

9. Czy podpisanie przez Ukrainę umowy stowarzyszeniowej z UE coś Państwa zdaniem zmienia w sytuacji małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie? Jeśli tak, to co konkretnie? Czy to ma jakieś znaczenie dla współpracy z Polską?

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: przedstawiciel uczestnika projektów skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki projektów realizowanych przez polskie organizacje na rzecz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw na Ukrainie i w Gruzji.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli.
3. Nie bój się ciszy – pozwól respondentowi zastanowić się przed udzieleniem odpowiedzi, nie podpowiadaj.
4. Słuchaj z uwagą i skupieniem
5. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?
6. Uwagi do moderatora *zapisane są kursywą*

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej, w tym programu wsparcia projektów realizowanych w Gruzji i na Ukrainie. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec programów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej na terytorium Gruzji i Ukrainy. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu? Nagranie będzie wykorzystane wyłącznie przez zespół prowadzący badanie i nie będzie nikomu udostępniane

PYTANIA do WYWIADU

PYTANIE EWALUACYJNE: Jakie działania w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

1. Czy projekt [NAZWA], w którym Pan(i) uczestniczył(a), był potrzebny, Pana(i) zdaniem? Proszę opowiedzieć, dlaczego Pan(i) tak uważa. Dopytać w szczególności:

- Czy projekt ten pomagał rozwiązać konkretne problemy? Jakie to były problemy i w jaki sposób projekt przyczyniał się do ich rozwiązania?
- Czego zabrakło w tym projekcie? Co jeszcze można byłoby zrobić, żeby lepiej rozwiązać te problemy?

2. Czy wie Pan(i), że projekt był realizowany we współpracy z polskimi organizacjami i finansowany przez Polskę? W jaki sposób Pan(i) się tego dowiedział(a)? Czy to ma dla Pana(i) jakieś znaczenie? Jakie? Prośba o jak najszersze uzasadnienie opinii.

PYTANIA EWALUACYJNE: Czy i w jaki sposób kompetencje nabyte / rozwinięte w wyniku działań projektowych są wykorzystywane, rozwijane i/lub multiplikowane przez poszczególne grupy docelowe?

Które rodzaje działań/ dlaczego okazały się najbardziej trwałe i w największym stopniu przyczyniły się do rozwoju potencjału beneficjentów lub wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?

3. Jak Pan/Pani trafił(a) do projektu [NAZWA]? Kto decydował o doborze uczestników, jakie były kryteria doboru?

4. Czy uczestniczył(a) Pan(i) w innych podobnych projektach wcześniej? Proszę o tym opowiedzieć. [Pytamy również o projekty finansowane z innych źródeł, ale dotyczące w szerokim sensie sektora MSP]

- Czy łatwo jest znaleźć się w gronie uczestników takiego projektu? Czy warto?

5. Czy to czego nauczył(a) się Pan(i) w tym projekcie do czegoś się przydało? Proszę o tym opowiedzieć. Proszę podać jak najwięcej przykładów.

6. Czy zdobyte dzięki projektowi doświadczenie, wiedzę itp. można przekazywać dalej? W jaki sposób? Czy próbował(a) Pan(i) to zrobić?

7. Jak ogólnie ocenia Pan(i) ten projekt, w którym Pan(i) brał udział?

- Czy warto było w nim uczestniczyć? *[prosić o wyjaśnienie, uzasadnienie każdej wyrażonej opinii]*
- Czy sam projekt był dobrze zaplanowany, zorganizowany? *[prosić o wyjaśnienie, uzasadnienie każdej wyrażonej opinii]*

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

ANKIETA Z UCZESTNIKAMI PROJEKTÓW

GRUZJA

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w badaniu, które realizowane jest w związku z projektem pt.: „Tytuł projektu z bazy”. Projekt ten współfinansowany był ze środków budżetu Rzeczypospolitej Polskiej, a za jego realizację odpowiadał/a „Nazwa beneficjenta z bazy”.

Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat powyższego projektu i możliwości jego udoskonalenia w przyszłości. Pragniemy, aby nasze programy były dla Państwa jak najbardziej użyteczne. Dlatego będziemy serdecznie zobowiązani za Państwa udział w badaniu i wypełnienie krótkiej ankiety internetowej.

Udział w badaniu jest całkowicie dobrowolny, a Państwa odpowiedzi będą traktowane jako poufne. Wszelkie informacje pozyskane w badaniu będą prezentowane w formie, która nie pozwoli na identyfikację odpowiedzi konkretnych osób.

Zapraszamy do wypełnienia ankiety!

Zespół badawczy.

Kilka kolejnych pytań dotyczy Pana/Pani obecnej sytuacji

Filtr: P7. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P6.2) odp. -> Tak

P7. Czy aktualnie udziela Pan/i doradztwa innym podmiotom lub osobom?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P8. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w którymkolwiek pyt. P6.1-3) odp. -> Tak

P8. Jak często w obecnie wykonywanej pracy wykorzystuje Pan/i wiedzę zdobytą podczas projektu?

- 1) bardzo często
- 2) często
- 3) rzadko
- 4) bardzo rzadko
- 5) nigdy

Filtr: P9. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P8. odp. -> 1-4

P.9 Czy w ostatnim miesiącu wykorzystywał Pan/i w pracy wiedzę zdobytą w trakcie projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

P10. Czy w wyniku udziału w projekcie poszerzył się zakres działania firmy/instytucji/gospodarstwa, w którym Pan/i pracuje?

- 1) Tak
- 2) Nie

P11. Czy w wyniku udziału w projekcie udało się Państwu:

1) Nawiązaliśmy współpracę z innymi podmiotami w Gruzji	Tak	Nie
2) Rozszerzyliśmy zakres działania naszego gospodarstwa, firmy, instytucji	Tak	Nie
3) Zatrudnione zostały nowe osoby w naszym gospodarstwie, firmie, instytucji	Tak	Nie
4) Stworzone zostały nowe produkty	Tak	Nie
5) Prowadzimy działalność doradczą dla nowych podmiotów	Tak	Nie
6) Prowadzimy nowe	Tak	Nie
7) Inne... jakie?	Tak	Nie

Filtr: P12. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P6.4-5). odp. -> Tak

P12. Czy aktualnie współpracuje Pan z instytucjami, z którymi nawiązał Pan/i współpracę w ramach Projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P13. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P12. odp. -> Tak

P13. Prosimy krótko opisać, co jest przedmiotem tej współpracy:

Pytanie otwarte

.....

Filtr: P14. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P10. odp. -> Tak

P14. Czy aktualnie współpracuje Pan/i z osobami, z którymi nawiązał Pan/i współpracę w ramach Projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P15. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P14. odp. -> Tak

P15. Prosimy krótko opisać, co jest przedmiotem tej współpracy

Pytanie otwarte

.....

P16. Czy po udziale w projekcie, brał/a Pani udział w innych projektach, w ramach których poszerzał/a Pan/i wiedzę zdobytą w trakcie projektu „Tytuł projektu z bazy”?

1. Tak
2. Nie

Kolejne aspekty będą dotyczyły oceny Projektu, uprzejmie prosimy o szczere odpowiedzi.

P17. Czy polecił(a)by Pan/i udział w tym projekcie innym osobom?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P18. Czy Pana(i) zdaniem warto było poświęcić czas na udział w projekcie „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P19. Który element projektu ocenia najwyżej. Proszę uporządkować poszczególne działania, z których Pan/ skorzystał/a wg przydatności w Pana/Pani pracy?

Wyświetlają się opcje zaznaczone w P2. Respondent może je uporządkować.

- 1) Szkolenia
- 2) Warsztaty
- 3) Doradztwo
- 4) Wizyta w Polsce
- 5) Staż w Polsce
- 6) Inne

P20. Co należałoby Pana/Pani zdaniem zmienić w projekcie, aby był on bardziej przydatny?

Pytanie otwarte

.....

Na koniec uprzejmie prosimy o podanie kilku informacji do celów statystycznych

P21. Jaka jest Pana/Pani aktualna sytuacja zawodowa?

- 1) Pracuję
- 2) Prowadzę własną działalność gospodarczą
- 3) Nie pracuję, jestem w trakcie poszukiwania pracy
- 4) Inna jaka?

Filtr: P21 dotyczy tylko osób, które zaznaczyły w P20 odp. -> 1

P22. Gdzie Pan/i pracuje?

- 1) Prowadzę gospodarstwo rolne
- 2) Pracuję w administracji publicznej/lokalnej
- 3) Pracuję w organizacji pozarządowej
- 4) Pracuję w firmie prywatnej
- 5) Pracuje w jednostce naukowej
- 6) Inne jakie?

P23. Proszę wskazać płeć:

- 1) Mężczyzna
- 2) Kobieta

P24. Proszę wskazać na liście poniżej Pana/Pani rok urodzenia:

Lista rozwijana

To były już wszystkie pytania, serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety!

ANKIETA Z UCZESTNIKAMI PROJEKTÓW

UKRAINA

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w badaniu, które realizowane jest w związku z projektem pt.: „Tytuł projektu z bazy”. Projekt ten współfinansowany był ze środków budżetu Rzeczypospolitej Polskiej, a za jego realizację odpowiadał/a „Nazwa beneficjenta z bazy”.

Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat powyższego projektu i możliwości jego udoskonalenia w przyszłości. Pragniemy, aby nasze programy były dla Państwa jak najbardziej użyteczne. Dlatego będziemy serdecznie zobowiązani za Państwa udział w badaniu i wypełnienie krótkiej ankiety internetowej.

Udział w badaniu jest całkowicie dobrowolny, a Państwa odpowiedzi będą traktowane jako poufne. Wszelkie informacje pozyskane w badaniu będą prezentowane w formie, która nie pozwoli na identyfikację odpowiedzi konkretnych osób.

Zapraszamy do wypełnienia ankiety!

Zespół badawczy.

Kilka kolejnych pytań dotyczy Pana/Pani obecnej sytuacji

Filtr: P7. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P6.2) odp. -> Tak

P7. Czy aktualnie udziela Pan/i doradztwa innym podmiotom lub osobom?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P8. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w którymkolwiek pyt. P6.1-3) odp. -> Tak

P8. Jak często w obecnie wykonywanej pracy wykorzystuje Pan/i wiedzę zdobytą podczas projektu?

- 1) bardzo często
- 2) często
- 3) rzadko
- 4) bardzo rzadko
- 5) nigdy

Filtr: P9. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P8. odp. -> 1-4

P.9 Czy w ostatnim miesiącu wykorzystywał Pan/i w pracy wiedzę zdobytą w trakcie projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

P10. Czy w wyniku udziału w projekcie poszerzył się zakres działania firmy/institucji/gospodarstwa, w którym Pan/i pracuje?

- 1) Tak
- 2) Nie

P11. Czy w wyniku udziału w projekcie udało się Państwu:

1) Nawiązaliśmy współpracę z innymi podmiotami w Ukrainie	Tak	Nie
2) Rozszerzyliśmy zakres działania naszego gospodarstwa, firmy, instytucji	Tak	Nie
3) Zatrudnione zostały nowe osoby w naszym gospodarstwie, firmie, instytucji	Tak	Nie
4) Stworzone zostały nowe produkty	Tak	Nie
5) Prowadzimy działalność doradczą dla nowych podmiotów	Tak	Nie
6) Prowadzimy nowe	Tak	Nie
7) Inne... jakie?	Tak	Nie

Filtr: P12. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P6.4-5). odp. -> Tak

P12. Czy aktualnie współpracuje Pan z instytucjami, z którymi nawiązał Pan/i współpracę w ramach Projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P13. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P12. odp. -> Tak

P13. Prosimy krótko opisać, co jest przedmiotem tej współpracy:

Pytanie otwarte

.....

Filtr: P14. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P10. odp. -> Tak

P14. Czy aktualnie współpracuje Pan/i z osobami, z którymi nawiązał Pan/i współpracę w ramach Projektu „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Tak
- 2) Nie

Filtr: P15. Dotyczy tylko do osób, które wskazały w pyt. P14. odp. -> Tak

P15. Prosimy krótko opisać, co jest przedmiotem tej współpracy

Pytanie otwarte

.....

P16. Czy po udziale w projekcie, brał/a Pani udział w innych projektach, w ramach których poszerzał/a Pan/i wiedzę zdobytą w trakcie projektu „Tytuł projektu z bazy”?

3. Tak
4. Nie

Kolejne aspekty będą dotyczyć oceny Projektu, uprzejmie prosimy o szczerze odpowiedzi.

P17. Czy polecił(a)by Pan/i udział w tym projekcie innym osobom?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P18. Czy Pana(i) zdaniem warto było poświęcić czas na udział w projekcie „Tytuł projektu z bazy”?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
- 5) Trudno powiedzieć

P19. Który element projektu ocenia najwyżej. Proszę uporządkować poszczególne działania, z których Pan/ skorzystał/a wg przydatności w Pana/Pani pracy?

Wyświetlają się opcje zaznaczone w P2. Respondent może je uporządkować.

- 1) Szkolenia
- 2) Warsztaty
- 3) Doradztwo
- 4) Wizyta w Polsce
- 5) Staż w Polsce
- 6) Inne

P20. Co należałoby Pana/Pani zdaniem zmienić w projekcie, aby był on bardziej przydatny?

Pytanie otwarte

.....

Na koniec uprzejmie prosimy o podanie kilku informacji do celów statystycznych

P21. Jaka jest Pana/Pani aktualna sytuacja zawodowa?

- 1) Pracuję
- 2) Prowadzę własną działalność gospodarczą
- 3) Nie pracuję, jestem w trakcie poszukiwania pracy
- 4) Inna jaka?

Filtr: P21 dotyczy tylko osób, które zaznaczyły w P20 odp. -> 1

P22. Gdzie Pan/i pracuje?

- 1) Prowadzę gospodarstwo rolne
- 2) Pracuję w administracji publicznej/lokalnej
- 3) Pracuję w organizacji pozarządowej
- 4) Pracuję w firmie prywatnej
- 5) Pracuje w jednostce naukowej
- 6) Inne jakie?

P23. Proszę wskazać płeć:

- 1) Mężczyzna

2) Kobieta

P23. Proszę wskazać na liście poniżej Pana/Pani rok urodzenia:

Lista rozwijana

To były już wszystkie pytania, serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety!

STUDIUM PRZYPADKU - WEWNĘTRZNY RAPORT Z REALIZACJI BADANIA

(szczegółowe formularze zostaną dostosowane do specyfiki poszczególnych projektów, na bazie raportu opracowany zostanie skrócony opis studium przypadku umieszczony w raporcie)

1. INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa projektu	
Badacz/badacze realizujący studium	
Czas realizacji badania	
Miejsce realizacji badania	

2. WYKAZ ZGROMADZONYCH DOKUMENTÓW I DANYCH ZASTANYCH

(w lewej kolumnie informacje dla badacza)

Wniosek projektowy	<i>jeśli uzyskałeś dokument wstaw znak X</i>
Sprawozdania	<i>Wpisz listę zgromadzonych sprawozdań (podaj nazwę oraz okres objęty sprawozdaniem)</i>
Dane zastane	<i>Wpisz listę zgromadzonych danych (podaj zakres merytoryczny i czasowy)</i>
Raporty ewaluacyjne, raporty badawcze, analizy	<i>Wpisz listę zgromadzonych dokumentów</i>
Materiały promocyjne	<i>Wpisz listę zgromadzonych dokumentów</i>
Materiały audiowizualne	<i>Wpisz listę zgromadzonych dokumentów</i>
Inne	<i>Wpisz listę zgromadzonych dokumentów</i>

3. SPRAWOZDANIE Z BADANIA TERENOWEGO

a) wywiad z koordynatorem projektu

Badacz realizujący wywiad	
Data realizacji wywiadu	
Miejsce realizacji wywiadu	
Uwagi dotyczące przebiegu wywiadu	

b) wywiady z osobami, które otrzymały wsparcie w ramach projektu

wywiad 1

Badacz realizujący wywiad	
Data realizacji wywiadu	
Miejsce realizacji wywiadu	
Charakterystyka respondenta (z zachowaniem anonimowości)	
Uwagi dotyczące przebiegu wywiadu	

wywiad 2

Badacz realizujący wywiad	
Czas realizacji wywiadu	
Miejsce realizacji wywiadu	
Charakterystyka respondenta (z zachowaniem anonimowości)	
Uwagi dotyczące przebiegu wywiadu	

wywiad 3

Badacz realizujący wywiad	
Czas realizacji wywiadu	
Miejsce realizacji wywiadu	
Charakterystyka respondenta (z zachowaniem anonimowości)	
Uwagi dotyczące przebiegu wywiadu	

wywiad n (dodawane w zależności od liczby zrealizowanych wywiadów)

4. ZAŁĄCZNIKI:

1. Dane i dokumenty wskazane w pkt 2
2. Transkrypcje/notatki wywiadów indywidualnych
3. Zapis dźwiękowy wywiadów indywidualnych
4. Analizy szczegółowe (dotyczy 4 z 7 realizowanych studiów przypadku, jednego w każdym z komponentów)

Scenariusz IDI: dziennikarze BRR

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki działalności Białoruskiego Radia Racja oraz celów jakie przyświecały MSZ RP w momencie uruchomienia ww. przedsięwzięcia.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację działalności Białoruskiego Radia Racja. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec BRR. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

OBSZAR 1: ZBIERANIE POTRZEB INFORMACYJNYCH OD SŁUCHACZY I PLANOWANIE DZIAŁAŃ (*cytat z ulotki: Słuchacze to ludzie aktywni, ukierunkowani na rozwój zawodowy, zainteresowani tym, co się dzieje w regionie, w którym mieszkają, a także wyzwaniem, jakie stawia przed nimi nowoczesny świat*)

1. **Jakie są główne grupy docelowe słuchaczy BRR? Jakie są ich główne potrzeby informacyjne, (jakie zagadnienia/tematy są dla nich najbardziej interesujące) ?**

DOPYTAĆ:

- *Jak rozpoznawane są potrzeby informacyjne słuchaczy, proszę opisać podejście, jak identyfikują Państwo takie potrzeby?*
- *Jaki jest poziom świadomości w społeczeństwie białoruskim na temat wolnych mediów, manipulacji informacją przez władze ? Jakie komunikaty dominują w przekazie skierowanym do społeczeństwa białoruskiego przez media uzależnione od władz, a jakie przez media niezależne?*
- *Jakie tematy, zagadnienia są interesujące dla przeciętnego Białorusina ?*

2. **Jak wygląda proces opracowania audycji w BRR ?**

DOPYTAĆ

- *Jak powstają audycje/programy radiowe, jak dobierają Państwo scenariusz i tematykę audycji, skąd Państwo czerpią inspirację ?*

OBSZAR 2: SPOSÓB REALIZACJI DZIAŁAŃ

3. **Czy działalność BRR wpisuje się w działania innych organizacji pracujących na rzecz Białorusi, z jakimi działaniami najbardziej Państwo się identyfikują, które inicjatywy wspieracie?**
4. **Czy współpracują Państwo z innymi stacjami radiowymi, jeśli tak proszę wymienić na czym ta współpraca polega?**

OBSZAR 3: EFEKTY PROWADZONYCH DZIAŁAŃ

5. **Skąd Pan/i wie, że audycja cieszy się zainteresowaniem słuchaczy?**

DOPYTAĆ

- *dopytać o zbieranie informacji zwrotnej*

OBSZAR 4: OGRANICZENIA I PROBLEMY

6. Jakie są kluczowe ograniczenia, które wpływają na Pana/i pracę dziennikarską ?

DOPYTAĆ

- *o ograniczenia o charakterze politycznym, społecznym i organizacyjnym.*

Podziękowanie za udział w wywiadzie.

Scenariusz IDI: przedstawiciel BRR

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki działalności Białoruskiego Radia Racja oraz celów jakie przyświecały MSZ RP w momencie uruchomienia ww. przedsięwzięcia.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację działalności Białoruskiego Radia Racja. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec BRR. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

OBSZAR 1: ZBIERANIE POTRZEB INFORMACYJNYCH OD SŁUCHACZY I PLANOWANIE DZIAŁAŃ (*cytat z ulotki: Słuchacze to ludzie aktywni, ukierunkowani na rozwój zawodowy, zainteresowani tym, co się dzieje w regionie, w którym mieszkają, a także wyzwaniami, jakie stawia przed nimi nowoczesny świat*)

1. **Jakie są główne grupy docelowe słuchaczy BRR? Jakie są ich główne potrzeby informacyjne, (jakie zagadnienia/tematy są dla nich najbardziej interesujące)?**

DOPYTAĆ:

- *Czy wiadomo ile osób o takim profilu słuchacza znajduje się na obszarze objętym zasięgiem?*
- *Jak rozpoznawane są potrzeby informacyjne słuchaczy, proszę opisać podejście, jak identyfikują Państwo takie potrzeby?*
- *Jakie tematy, zagadnienia są interesujące dla przeciętnego Białorusina? (o których chce usłyszeć w radiu)*

2. **Jak wygląda proces opracowania programu BRR, jak często jest aktualizowany? Które działania w programie są kluczowe w działalności BRR ?**

DOPYTAĆ

- *Jak powstają audycje/programy radiowe, jak dobierają Państwo scenariusz i tematykę audycji, programów rozrywkowych, skąd Państwo biorą inspirację?*
- *Jakie dobierane są tematy wiadomości do serwisów informacyjnych, które mają priorytet? Z czego wynika taki dobór tematów? Które tematy dominują na antenie?*

OBSZAR 2: SPOSÓB REALIZACJI DZIAŁAŃ

3. **Czy współpracują Państwo z dziennikarzami pracującymi na terenie Białorusi przy tworzeniu audycji, na czym polega ta współpraca?**

DOPYTAĆ

- *Czy dzięki współpracy z dziennikarzami na Białorusi łatwiej wam identyfikować potrzeby informacyjne słuchaczy po drugiej stronie granicy?*

4. **Jakie są kluczowe kanały komunikacji BRR ze słuchaczami i jak są wykorzystywane?**

DOPYTAĆ

- *Jeśli nie zostały wymienione dopytać o stronę www., aplikacje mobilne oraz obecność radia na platformach społecznościowych?*
    - *Jak na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się ilość użytkowników strony www.? Które zakładki strony są najczęściej odwiedzane? Kiedy modernizowali Państwo stronę www., jakie elementy chcieli Państwo usprawnić?*
    - *Pytanie o dane: Czy korzystają Państwo z Google Analytics, czy możemy zobaczyć statystyki wizyt na stronie?*
    - *Pytanie o dane: Ilu w chwili obecnej użytkowników ściągnęło aplikację mobilną BRR na telefon, ilu na bieżąco korzysta?*
    - *Jakie działania prowadzi BRR na platformach społecznościach, jaką popularnością cieszą się poszczególne działania?*
5. **Na czym polegają akcje promocyjno-reklamowe prowadzone przez Radio? Które z działań promocyjno-reklamowych były najbardziej skuteczne? Które z nich zamierzają Państwo kontynuować w przyszłości?**

DOPYTAĆ

- *Jeśli nie zostały wymienione dopytać o:*
    - *rozdawanie gadżetów na przejściach (należy podpytać dokładnie o skalę: liczbę akcji, liczbę rozdanych sztuk)*
    - *współorganizacje koncertów i uczestnictwo w różnych przedsięwzięciach np. Inicjatywa Wolna Białoruś*
6. **Czy sam program BRR zawiera elementy zachęcające i angażujące słuchaczy (konkursy, audycje z udziałem słuchaczy ...) ? Proszę wymienić?**
7. **Czy działania BRR wpisują się w działania innych organizacji działających na rzecz Białorusi, z jakimi działania najbardziej Państwo się identyfikują, które inicjatywy wspieracie ?**
8. **Czy współpracują Państwo z innymi stacjami radiowymi, jeśli tak proszę wymienić na czym ta współpraca polega?**

OBSZAR 3: EFEKTY PROWADZONYCH DZIAŁAŃ

9. **Czy mierzą Państwo słuchalność BRR wśród grup docelowych? Jeśli tak w jaki sposób Państwo prowadzą badania ?**

10. Jak w przeciągu ostatnich lat zmieniał się zasięg BRR? Jakie główne czynniki wpływały na wzrost zasięg radia?

11. W jaki sposób oceniają Państwo efekty działalności BRR ?

DOPYTAĆ

- *Zainteresowanie słuchaczy. Które elementy programu cieszą się największym zainteresowaniem? W przypadku audycji dokładnie wypytać które cieszą się szczególnym zainteresowaniem, dlaczego, skąd władze stacji wiedzą, jakie jest zainteresowanie danym tematem, audycją? (np. informacja zwrotna korespondencja ze słuchaczami)*
- *Czy prowadzony jest monitoring cytowani BRR w innych mediach, jeśli tak, czy możemy zapoznać się z materiałem?*

12. Czy realizacja umowy koпродукcyjnej przyniosła dodatkowe pozytywne efekty (nie objęte umową) wpływające na działalność radia (np. pozwoliła na jego bardziej dynamiczny rozwój, prowadzenie nowych audycji itd. ...)

13. Czy mogą Państwo powiedzieć, które działania prowadzone przez BRR przyczyniły się do zwiększenia dostępu grup docelowych do niezależnej informacji? Jakie działania Pana zdaniem są najskuteczniejsze w tym zakresie?

14. Które z działań prowadzonych przez Radio służą rozwojowi inicjatyw lokalnych społeczności, Czy może podać Pan przykłady takich działań?

15. Które działania sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej ?

OBSZAR 4: ORGRANICZENIA I PROBLEMY

16. Jakie są kluczowe ograniczenia i wyzwania, które wpływają na skuteczność działań komunikacyjnych prowadzonych przez BRR ?

DOPYTAĆ

- *o ograniczenia o charakterze politycznym, społecznym i organizacyjnym.*

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Scenariusz IDI: słuchacze i odbiorcy BRR

Zbadanie wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2011-2013 w ramach programu stypendialnego Specjalistycznych Studiów Wschodnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz projektów wspierających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Gruzji i na Ukrainie, a także wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej na rok 2013.

INSTRUKCJA dla badacza:

1. Celem wywiadu jest zrozumienie specyfiki działalności Białoruskiego Radia Racja oraz celów jakie przyświecały MSZ RP w momencie uruchomienia ww. przedsięwzięcia.
2. Pozwól rozmówcy mówić. Nie przerywaj, nie wchodź w słowo, nie próbuj kończyć myśli
3. Słuchaj z uwagą i skupieniem
4. Dopytuj np. Dlaczego? Jak to się stało? Z czego to wynika?

WPROWADZENIE – Informacja o badaniu, anonimowości, chęci nagrywania

Wywiad jest częścią badania mającego na celu ewaluację działalności Białoruskiego Radia Racja. Projekt jest realizowany przez konsorcjum firm: EGO-Evaluation for Government Organizations s.c. i Fundacja IDEA Rozwoju, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Państwa opinie pomogą nam lepiej zrozumieć cele i oczekiwania stawiane wobec BRR. **W badaniu, jak i przy prezentacji wyników zachowana będzie pełna anonimowość.**

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na nagrywanie wywiadu?

PYTANIA do WYWIADU

Wywiad jest prowadzony ze słuchaczami Białoruskiego Radia Racja. W trakcie aranżacji fakt ten zostanie odnotowany przez badacza. Respondentami wywiadów będą przedstawiciele organizacji działających na rzecz Białorusi w Polsce. Naszym zdaniem będą to osoby, które będą w stanie odpowiadać w imieniu grup, z którymi pracują.

OBSZAR 1: POTRZEBY INFORMACYJNE SŁUCHCZY

- 1. Jakie tematy / zagadnienia Pana/Panią cieszą największym zainteresowaniem, jakich ludziom brakuje?**

PREFERENCJE ODBIORCY:

- 2. Jak często słucha Pan/i BRR ?**
- 3. Jakie komunikaty Pana/i zdaniem dominują w przekazie BRR? Czy to dobrze, że takie informacje dominują?**
- 4. Jak oceniłby Pan/i program BRR?**

DOPYTAĆ:

- Które elementy programu wydają się dla Pana/i szczególnie interesujące, dlaczego? Tutaj należy dopytać o audycje, które są najbardziej interesujące dla słuchacza?

- 5. Czy wchodził Pan/i na stronę www.racja.com, jeśli tak, jakby ją Pan/i ocenił?**

DOPYTAĆ:

- O porównanie obecnej strony www. z jej poprzednią wersją (jeśli respondent pamięta)
  - Czy korzysta Pan/i z aplikacji mobilnych BRR, jeśli tak, jak często?
  - Czy Pan/i spotkał/a się z BRR na platformach społecznościowych, jeśli tak, to na jakich, jak ocenia obecność radia w takim kanale komunikacyjnym?
- 6. Czy działalność BRR wpisuje się w działania innych organizacji pracujących na rzecz "Wolnej Białorusi", z jakimi przedsięwzięciami identyfikuje Pan/i BRR?**
  - 7. Które działania BRR sprzyjają umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej ?**

OBSZAR 4: OGRANICZENIA I PROBLEMY

- 8. Jakie są kluczowe ograniczenia i wyzwania, które wpływają na działalność Radia ?**

Podziękowanie za udział w Wywiadzie.

Studium przypadku

1. Informacje o dobrej praktyce

Ta część będzie zawierać informacje kontekstowe oraz informacje na temat organizacji (np. stacji radiowej) prowadzącej dane działania informacyjne/promocyjne. Należy podać nazwę przedsięwzięcia, krótko scharakteryzować na czym polegają właściwe działania.

2. Realizacja działań

W tej części opisane zostaną grupy docelowe działań, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są nietypowe. Oprócz tego zostaną opisane właściwe działania z uwypukleniem tych, które są nietuzinkowe i oryginalne i nie występują w standardowych działaniach prowadzonych przez stacje radiowe.

3. Efekty działań

W tej części wskażemy na sposoby oceny skuteczności działań, określające ich wpływ (np. zwiększenie świadomości i zmianę postaw społecznych wobec danego zagadnienia, nowe propozycje współpracy, zmianę sposobu postrzegania).